

NE TŪNK

Director și Șefredactor: **Wasserstrom Sándor****REVISTA EVREIASCĂ**Redactor responsabil: **Leitner Zoltán****Hámáni másolat...**

Der Führer spricht!

azért mi ne csüggedjünk

A világ valamennyi újságja bőven kommentálja Hitler legutóbbi beszédét. Természetesen mindenki a maga felfogása szerint magyarázza a hitleri kijelentéseket. Sokan objektíve állapítják meg, hogy ilyen nyugtalanító jelensége évszázadok óta nem volt Európának és az egész világnak; mint a jelenlegi német vezér. Hiába minden „megnyugtató”, azok, akik érzik a hendőzés mögött a rideg valóságot, tudják, hogy csak az esetben kerülheti el végzetét a világ, ha a német imperializmus minden kívánságát teljesíti. Ha majd a nyugati hatalmak rideg és merev álláspontot foglalnak el a gyarmati kérdésben, akkor Németország majd a sarkára áll és fegyverrel kezében lövetel.

Fegyverrel kezében követel, de még ez sem jelenti azt, hogy a fegyvert el is fogja sütni. Mert gazdaságilag rosszul áll. Ezt már tudtuk akkor is, amikor Schacht ilyen értelemben nyilatkozott Londonban és utána rögtön meg is bukott. Hitler sem hendőzi a valóságot. Az azonban már gazdasági analitabéizmusra vall, hogy gyarmati igényekkel úgy véli, megszünnének a német nehézségek. Milliókat kell előbb még investálni a gyarmatokba, ami szintén nincsen meg és amelyet kölcsön szeretne kapni a nyugati államoktól, mert ezeknek még van aranyuk. Hitler Adolf vezérnek arany kell, habár végtelenül megveti az aranygazdálkodást és évekig andkülül igyekezett gazdasági életét bedülitani. Arany kell neki, mert nincsen élelmiszere és nincsen olyan számos iparcikke, amely nélkül nem létezhet egyetlen állam sem. Főleg az nem, amely minden keresletét improduktív fegyverkezésbe fekteti.

Pérez kell neki és úgy látja, hogy a pénz három főhelyen akumulálódott. Párisban, Londonban és Newyorkban. A demokrácia három empóriumában, ott, ahol a szólás és sajtószabadság van, ahol megmondhatja mindenki a véleményét. És, mert Hitler a zsidóságot féltelenül gyűlöli, a három világcentrumban a zsidók és a világ haladott szellemű közvéleménye nem szereti Hitlert. Nem szereti programját és nem bírja pogromait, — mert semmiféle pogromot nem szeret. Nem bírja állandó kardcsörtetését, nem bírja metódusait, amellyel a világot állandó rémületben tartja.

De nem mondhatja ki nyíltan, hogy gyűlölnek titeket, franciák, angolok, amerikaiak, nem mondhatja, mert ezeknek sok fegyverük van és ha akarják, még mindig legyűrhetik az éhes német óriást. Burkoltan támad. A zsidó demokráciát támadja. Ugy állítja be, mintha a franciák és angolok nagyszerűen megérthetnék egymást a németekkel, — ha a zsidók nem állnának utjukba. Holott ez nem igaz. Mert a „világ-

zsidóságnak” nincsen ilyen hatalma. Vajjon hol lenne ez a hatalom? Azokban az erdőkben, amelyekben a lengyel és francia-belga határon zsidó tizezrek bolyonganak ellenszomjan? Vagy a lengyel gettóban? Vagy a második zsidótörvényt tárgyaló Magyarországon? Merre és hol? Talán mert még van egy kis szavuk Rooseveltnél, ezzel akarja bizonyítani Hitler, hogy a világ közvéleményét irányítjuk? Hét elmebajos, vagy kiskoru az emberiség, hogy a „zsidóktól” hagyja magát vezetni? Ez az egyik nagy valótlansága és ferde bedülitása.

Hitlerék azt vallják és hirdetik, hogy senkitől sem félnek ezen a világon. Senkitől sem, csak a zsidóktól! Attól a százezernyi németzsidó férőtől, akik gyermekeikkel, feleségeikkel együtt népkonyhán élhetnek és ésszerűen, — az egyik napról a másikra a pusztá életüket és létüket menthetik? Nyolcvan milliárd állig felfegyverezett ember fél ettől a maroknyi szerencsétlen embertől? Ki hiszi ezt el neki? Németországban annyi gépfegyvere lehet, ahány felöltött zsidója. És mégis fél? Mitől? Miért? Talán saját nem létező tehémsmeretétől?

A gyűlölet nem logikus és főleg nem Berlinben. Hámáni szavak csendültek fel a mikrofonban. Lhámsid líráraj esz kol hajludim, kiirtani az összes zsidókat, mint egykor Perzsiában, Ahasvérus király idejében. Vajjon mi lett a hámani vég? Mi nem tájékozva és nem fogpisorgatva, hanem erkölcsi fölénységünk biztos tudatában, a történelem ismeretében és a realitások mérlegelésével nem mondunk egyebet: könnyű bennünket kifosztani, letörni, megalázni, mert gyengék vagyunk, védtelenek és szerencsétlenek, de a végső siker a miénk lesz!

Składkowski lengyel miniszterelnök mondja:

Palesztina a zsidó emigráció legjelentősebb országa

Varsó. — Składkowski miniszterelnök a sejm ülésén elhangzott interpellációkra, amelyek a zsidó emigráció meggyorsítását követelték, a következő nyilatkozatot tette:

— A kormánynak is az a véleménye, hogy a zsidó kérdés megoldásának céljából hivatalos a zsidó lakosság számát kívándorlás által meghisebbiteni. Ezt nemcsak politikai, de gazdasági és néprajzi megfontolások is követelik. A kívándorlás nincs ellentétben az állam érdekeivel. Ezért a kormány minden lehetőt el fog követni annak megnagyobbítására. A zsidó lakosság maga is élénk érdeklődéssel viseltetik a kívándorlási tervek iránt. Eppen ezért a lengyel kormány oda fog hatni, hogy a zsidó kívándorlás számára megfelelő területek találtsanak. A lengyel kormány meg van

De győzni mégis mi fogunk! A zsidó szellemiség, az ebből fakadó keresztényi szeretet mégis győzni fog a barbár öspogányság fölött. Mi túléltük az összes történelmi kataklizmákat és kintől torzult arccal, de mégis mosolyogva nyíltan hirdetjük, hogy túléljük Hitlert is. A világ szemébe nem lehet port hinteni, nem háltyogos az, hanem tisztán lát és aki még eddig nem látott, az látni fog később. Mi zsidók nem tudunk mozgósítani, nem tudunk embermüllőkat csatarendbe állítani. Azért mer így beszélni velünk a német vezér. De védtelenségünk és letprotságunk — a mi igazi nagy erőnk. A szellemiség fegyvere az, amit nem vehet el tőlünk senki a világon. Még Hitler sem. Es ez a szellem legyőzi majd őt is! Nem azért, mert mi mordjuk, hanem mert ez az igazság. Es ennek győzni kellett a nyers erő felett, mert, ha ebben nem hinnénk, akkor összeomlana nemcsak hitünk, hanem az egész erkölcsi világrend is, amelyért annyi vér folyt évezredekben át.

Ki akar irtani bennünket? Soha! Meg akar semmisíteni? Soha. Nekünk jogunk van az élethez, épen úgy, mint minden más emberfiának! Nem uralkodni akarunk, csak élni. Nem aranyat kívánunk, csak enni. Nekünk is vannak gyermekeink, akiket hiába akart Faraó a Nilszba fojtani. Hiába gyújtották meg a spanyol máglyákat is, hiába voltak az ukrainai pogromok. Mi mégis élünk és itt vagyunk. Túléltük a carizmust, túléltük az összes despotákat és túléltük minden idők minden Hamánját. Nem fegyverrel, nem karddal, hanem a szellemmel indultunk az egyetlen ellen küzdelembe. De Dávid legyőzi mégis csak Góliatot, ahogy legyőzte mindenkoron a történelem folyamán.

A his Dávid ne féljen. Szellemi parittyái majd homlokon találja a teuton törpe-óriást és nem mi fogunk elpusztulni, hanem azok, akik bennünket oly emberfeletti embertelenséggel gyűlölnek. Ebben a hitben ne csüggedjünk, hanem bizunk — a hitleri beszéd után is, sőt annak dacára is — a boldog zsidó jövőben!

rola győződve, hogy ez az akciója pozitív eredményekkel fog járni.

— A lengyel kormány — folytatta a miniszterelnök — jóakarattal figyeli a Palesztinába irányuló kívándorlást, amely a zsidó emigráció egyik legjelentősebb országa: mégis azon a véleményen van, hogy Palesztina csak részben képes a kívándorlás kérdésének megoldására. A külügyminisztérium kész a zsidó kívándorlással összefüggő kérdések megoldására tervet kidolgozni.

A lengyel kormányváltást egyébként új zsidó törvényjavaslatot dolgozott ki, amely a zsidók jogfosztását készíti elő. A javaslat kategóriákra osztja a zsidóságot a kiterés és frontszolgálati érdemek szerint. Ugyancsak bekívánja vezetni az állampolgársági revíziót is.

Sulyos feladatok várnak az erdélyi orth. Központi Irodára

Február 8-án választmányi ülés lesz Kolozsvárott

Az erdélyi ortodox Központi Iroda február 8-án Kolozsvárott választmányi ülést tart, amelyre a vezetőség ideiglenes megoldási kérdését tüzték ki napirendre. Az Iroda vezetésének provizórikus megoldása ismét sulyos problémákat vet fel az ortodoxia vezető köreiből. Kétségelést erőtlen differenciák lennének, ha most az ideiglenesség jelszava alatt bárkit is delegálnának az Iroda élére. Az ilyen provizóriumok rendszerint visszahívásig szoktak történni, aminek végül is definitív jellege van és amelyek egyidejűleg nem respektálják az alapszervi alkotmányosságot sem. Az ötvenkötös választások megelőzése volna amelyből még négy év van hátra és az ideiglenes tisztviselők betöltésének sulyos kihatásai volnának a jövőre nézve.

Ertesztésünk szerint az elnöki tisztviselésért főleg a rabbi karnak két ismert tagja között folyik erőteljes versengés, amely természetesen felborítja azt a harmonikus egyensúlyt s munkát, amelyre ma az erdélyi ortodoxianak oly nagy szüksége van. Talán soha oly rendkívüli teljesítményeket nem kellett zsidó központi szervezetnek végezni, mint amilyen most járul az erdélyi ortodox központi irodára. Olyan sulyos időkhet élünk, hogy nem lehet kicsinyes párt és egyéb érdekekért energiát, pénzt és zsidó erőt pazarolni. Amikor egyenesen kiáltunkra adja ki a jelszót Európa egyik legnagyobb államának feje, akkor nem lehet ily kicsinyes érdekekért veszekedni és hajbakapni. Ha valaha nem volt trázis, úgy ma valóban nem az, hogy utólról és halálról van szó és minden zsidó-erőt és energiát a közösség javára kell összpontosítani. Minden tiszteletünk a rabbikaré, de nevezetesen az Iroda élén is. Nem vallási kérdésekről van szó, hiszen ezen a téren 110 százalékos autoritású nem vitatja el senki a rabbikartól. De vannak más sulyos napi problémák is, mint emigráció, áttelepítés, vagyonszerzés és zsidó közügyön intakt megartása. Olyan feladatok ezek, amelyeket praktikuss és az élettől szoros nekusban álló férfiak értenek és érthetnek csak meg teljes mértékben.

Leghelyesebb volna az, ha a mostani két világi elnök egy Bukarestben élő zsidó prominens férfitől hármas direktóriumot alkotnának, akik vezethetnék közmegegyezésre az orth. zsidó Iroda ügyeit. Vezetéknél oly módon, hogy az még az Irodának anyagi megterhelését sem jelentené. A bukaresti megbízott elnökségi, illetőleg direktórium tag pedig állandó kapcsolatot tarthatna fen illetékes kormánykörökkel, amelyre ma napmint nap szükség van.

Tekintettel arra, hogy zsidóság politikai instrumentumai ma nem működhetnek, többszörösen fontos, hogy ezeknek a szere-

pét azok a szervek vegyék át, amelyek szívesen toleráltak a hatóságok részéről is. Ilyen az ortodox Központi Iroda is, amely vallási szerv ugyan, de mégis összekötő kapcsolata van az új feladatoknak is meg kell feleljen és nem szabad, hogy a régi keretek szűk korlátai mögött maradjanak, hanem ki kell egészítsék azokkal a nagy kü-

Herczeg Ferenc megszólalt...

Nem tagadjuk, nagyon örvendünk ennek a komédiának, amely most Budapesten folyik. Megkezdtek a zsidókön a fajkutatást, folytatódik most már minden vonalon és olyan lelki tragédiát készít elő, amelyet ha kihaver is a magyarság, de évezedeig ríselheti nyűgeit és nem tudni, hogyan végződik.

De beszéljünk szabatosan. elkezdtek kutatni a zsidószármazást. Kiknek ereiben folyik zsidó vér. Es elkezdtek kirugni őket a pozíciókból. De mert nem voltak felkészülve eléggé erre a nagy telenkedésre, jöttek elyönök, akik inkább németek, mint magyarok. Bellöldön és külföldön egyaránt megindult a nagy invázió a megüresedő pozíciók elfoglalására. Mi már többször megírtuk, mert előre láttuk, hogy lebecsülsék a zsidókat a nagy zsidóüldözéssel az igazi fajmagyaroknak lesz. Jóslatnak hamarabb bejárt, mint gondoltuk volna. Az igazi magyarok a „németek” erei eszékaptak és cikkekben, brosúrákban, beszédekben kezdték elrozni a magyarokat, hogy két szék között a pad alá esnek. Nem tesznek zsidó vezérigazgatók, de a magyarok sem. Ellenben lesznek fajnémetek és lassankint csak „altisztek” lesznek magyarok, vagyis szolgák és bakterek. Ellenben a magas pozíciókat minden vonalon jó hitlerista svábok veszik el. Már észreveszik és olyan fajlemelési processzus kezdődik, amelyek nem a zsidókra, hanem a magyarokra lesz tragikus következményekkel.

Kiderül majd, hogy Corvin Mátyás sem magyar. De Petöfi Sándor sem. Es a régi Magyarországnak sok-sok fia. Majd kiemelik, hogy Damionich szabadsághős sem volt magyar, meg Bem apó sem. De Rulikovszky-ért is lengyelhonba kell menni. Az arisztokráciáról is hiderül majd, hogy jórésze nem magyar.

Es amikor megindult a nagy vita, rögtön közbeszólt Herczeg Ferenc, a legnépkeltebb magyar író, aki mindent eléri a magyar glóbuszon, amit íróember elérhet. Legmagasabb helyen elismerték már évezedekekkel ezeltől tehetségét és rátermeltségét, elteledték neki azt is, hogy még most is „Herczeg”-nak hívják, nem is magyarosította meg nevét és most „közboszóló” és azt mondja: Ne nagyon legyenek antinémek a magyarok, mert különben a magyarországi 600.000 német a 80 milliós németiséghez csatlakozik. Ezt mondja Herczeg Ferenc, a Bizánc, a Kékróka, a Gyurkovits lányok és a többi szindarabok, regények szerzője. Tehát ő is ott akarja hagyni a magyarságot, mert most jobb „németnek” lenni. Bezzeg egyetlen magyarországi zsidó sem tette volna ezt meg, hanem hűséggel szolgálna az államzsmét és ha ilyet merne is mondani. — joggal — azonnal lehasárolóznák. De ennek a sváb írónak ezt is megbocsájtják. Soha még ilyen tévedést nem követett el a

delmes feladatokkal, amelyek a zsidó vallási intézmények megvédése és fenntartása mellett a zsidó existenciák védelmét is célozzák, minden politikától vagy részrehajlástól távol.

Reméljük, hogy a szerdai választmányi ülés a komor időknek megfelelő hangnemben és hangulatban fog lefolyni és azon az erdélyi zsidóságra hasznos eredmények fog-nak mutatkozni. Nem lesznek harcok, meddő viták és összehüvelyek, mert a fölösleges viták és szembenállások luxusát nem engedheti meg magának a zsidóság. Sohasem tehetné, de főleg ma nem! Ossze kell fogni békés harmoniában, mert különben elvesztésre vagyunk ítélve.

magyar nemzet, mint most ezzel a fajkutatással. Herczeg után jelentkezni fognak a többiek is. Ahogy Szabó Dezső is elmondta és hirdette évekkel ezeltől, hogy erében román vér folyik, mert anyja Millye lány volt. Es Bud János, a volt magyar pénzügyminiszter is román származású. Es hányan még?

Heinrich, Höman, Taszler, Fangler, Eckhardt, Scitovsky, Majzler, Friedrich, Keresztes-Fischer, Reményi-Schneller, Darányi-Dreisler, Sztranyovszky — ezek fajmagyarok? Majd hiderül, hogy melyik tót, melyik szerb, melyik román, melyik német. — Es akkor mi lesz? Ezer pártra és ezer frakcióra fog osztani a tízmilliós ország. Valamelyik magyar költő mondta:

— Székely kezdi, székely bánja... magyar kezdte, magyar bánja. A zsidók belepustulnak ebbe, de nem terem ebből babér az igazi „turáni” magyarságra. Jönnek a Herczeg Ferenc és valamennyi némettől válik, elárulja a magyarságot, amit soha nem tett volna meg más. De nekik szabad, mert mögöttük Hitler nyolcvanmilliós népe áll és most beleszökken a tízmilliós népe. Ugy kell nekik...

— ELJEGYZÉS. — Adler Hannát, Adler József tordai főrabbi leányát eljegyezte Berkovits Dávid rabbi, akit a segesvári orth. hitközség egyhangulag főrabbiának választott meg.

— A VELENCEI PATRIARKA BARBARSÁGNAK MINOSITI A FAJGYÜLÖLETET. Az Osservatore Romano, a Vatikán lapja, közli Adeonato Piazza kardinális, velencei pátriárka legutóbbi prédikációját, amelyben többek között a következőket mondotta:

— Ha szemére hányják az egyháznak azt, hogy védelmébe veszi a zsidókat, úgy erre csak azt mondhatjuk, hogy az egyház egyetemes küldetését végzi, amely abban áll, hogy minden ember megkapja természetfölötti jussát. A fajnémet nem egyéb, mint a materializmus kínóvása. A kommunizmus és a morbid utópogánység egyaránt elítélendő, mert mindeketlen a kereszténység megsemmisítésére irányulnak. Mindkét mozgalom ugyanarra az eredményre vezet: a dzsungelhez és a barbársághoz való visszatéréshez.

— A CSEHSZLOVÁK KORMÁNY 500 EZER FONTOT JUTTAT ÖTEZER ZSIDÓ MENEKÜLT KANADÁBA VALÓ KIVÁNDORLÁSÁRA. A prágai kormány 500 ezer font devizát engedélyezett ötezer zsidó menekült számára, akik Kanadába vándorolnak ki. A menekültek legnagyobb része a szudétavidékről származik. A hivatalos kommunike hangsúlyozza, hogy a menekültekről való gondoskodásban a kormány nem tesz különbséget a fajok és nemzetiségek között és pontosan betartja az egyenjóság alapelvét.

Rotschildék párisi estélye

A „Berliner Illustrierte Zeitung”, amint a neve is mutatja, berlini képes lap, amelyre az utolsó oldalon a német fővárosok szerint példányszáma is rajta van. 1.400.000 példányban nyomják ezt a náclapot, amely teli van spanyol és kínai csalaképekkel. Megint egy ágyu és megint egy tank. Csak a lap végefelé van néhány „társadalmi” kép. Egy estélyt mutat be és pedig a párisi Rotschildék egyik nemrégiben lezajlott estélyét. A terített asztal mutatja be és még a képhez szóló szövegben észrevehetjük a tendenciát. Azt írja: ime így szórakoznak párolajukban a durgadag Rotschildék, akiknek asztala roskadáig teli van arany evészkészítéssel és mennyi briliáns, s mennyi nagy kincs. Külön detektívek vigyáztak a sok drágaságra és külön ciceronó volt, aki a falak függő képeit, a festészet csodáit ismerette a szószár előkelőség előtt, akik előzönlötték a palotát. Természetesen azt már nem írja meg a hitleri lap, hogy aki csak számít a francia közéletben, az mind ott volt a Rotschild estélyén, ahinek a francia köztársaságban megbocsájtják azt a két legnagyobb bünt, amit Berlin nem bír el. Hogy valaki gazdag és zsidó legyen egyszerre.

Amikor a szolid és különben elegáns képeket látjuk, amelyekről még megjegyzi a lap, hogy különös nehézségekbe ütközött megszerzésük, az az érzésünk, hogy itt valahogy azt az érzést látjuk kialakulni, amit a rabolni kész emberek éreznek egy drágakövekkel teli kirakat előtt. Mily jó is volna

A Baál Sém leendőbőli:

Kincs az erdőben

... Ez a csodás történet egy tanulmán, egyszerű falusi zsidóról szól, aki egy vendéglőt bérrel. Becsületes, ismétlődő ember volt, naponta háromszor imádkozott, hetenként egyszer szoltárt olvasott és ténélégéhez képes jótékonykodott, megelégedett volt a megélhetésben és nem kívánt istenitől nagyobb szerencsét, csupán annyit, hogy ne éhezzen. Volt kenyere, szombatra kalácsa és egy darabka hus, sőt néha hal is a házán. Ha vendég tévedt be hozzá, az sem ment el üresen s a falusi zsidó ennyivel beérte és nem is kért többet Istentől. Hogy meggazdagodjék, ahhoz nem volt elég ügyes, de gyermekekkel meg volt áldva: nagyokkal, kicsinyekkel, akik nem volt egy jó ruhájuk s meztőláb jártak. A legidősebb lány már husz éves, vagy még több volt, de még mindig meztőláb és rongyokban járt s busult, hogy a faluban kell savanyodnia, mert egy jobb ruha és cipő hiánya miatt nem mehetett soha a vásárosba s ha valaki a faluba tévedt, szegényében nem mert mutatkozni előtte. Éjszakákon át hullatta emiatt könnyeit a párnájára. De az apa mindezzel nem törődött, nem éhezett s már ezért hiánának kellett lennie Istennek. Az sem okozott neki gondot, hogy a lány már felnött. Bizonyára — gondolta — a megfelelő férfitől már gondoskodott a Mindenható számára, csak bizalommal kell lennie fránta, nem kell őt figyelmeztetni. Csak egy dolog bántotta a falusi zsidót, hogy ritkán érkeznek hozzá vendégek s így ritkán tehet eleget a vendéglátás kötelességének.

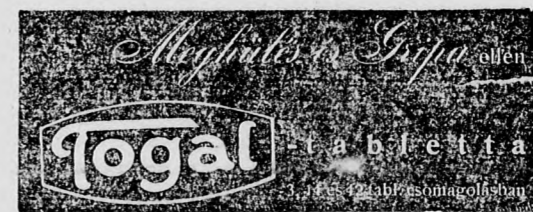
Igy elégedett a mi falusi zsidóval és senki sem tudott róla, csupán a szent Baál Sém Tow. Egyszer estén — éppen szombath kimenetel előtt, nyár, a cédrusok illatoztak, az égen milliárdnyi csillag tündökölt, — amikor Baál Sém pipáját szívta, a falvából merengett és mosolygott, aztán a nyitott ablakhoz lépett és kiküldött:

— Alekssza..

néhány napra benyomulni Párisba és a Rotschild-palotából elhurcolni az aranyakat. Amint az Bécsben sikerült. Milyen jó volna a „zsidók” aranyát elvinni Párisból, a Rotschildéket meg a többiket. A középkori rablólovagok érzésvilága dulhat ezekben a horogkeresztes keblekben, akiknek minden vágyuk a rablás volt, a kincsek halmozása. Jé sok fegyver, sok zsoldos és lecsanni a vándorló, kereskedő zsidókra. De elvégre „fejlejtőt” a világ. Ma már üvegéből és acélból épül a berchtesgadener „vár”, a legfőbb vávár részére és még mindég vannak Frankföldön gazdag Rotschildok, mire kell a sok fegyver? Mert még Párisban és Londonban van egy-két gazdag zsidó. Elvenni ilyet — ez a „fővárosi” feladata a nemzeti szocializmussal, mert minden hincsnak — Berlinben a helye.

A magyar rabbikar nem fogadja el...

Legyünk tisztában a kérdéssel: a magyarországi ortodoxia legfőbb szervénél, a Központi Irodánál is felmerült a kérdés és legutóbb a nagyváradi hitközség gyűlésén is. Lényege a kérdésnek: adakozzon-e az ortodoxia Keren Kajemeth céljaira vagy sem? Ugy határozta, a második zsidótörvény tárgyalása idején, hogy „változtalanul fenállanak az ortodoxia vezetőinek régebben hozott határozatai”. Tehát a rabbikar nem hallott semmit, hogy mi történt a Lajtán tul és nem

Alekssa volt a Baál Sém szolgálja és kocsis, aki a hívásra azonnal az ablaknál termett. — Fogj be — parancsolta neki ura. — Utazunk. Alekssa nem kérte, hogy mikor, vagy hová besietett az istállóba, kihozta a lovat és szekert, rendbehozta a löszerszámot, aztán jelentette: — Bőgófiam!

A Baál Sém erre kilépett az ajtón, s chassideus felbarátjaival és néhány ifjával együtt beszélt a kocsisba. Alekssa megfordította ostorát, a lovacska nekikramodott és a Baál Sém mosolygott valószínűleg örült ületének. Es amikor a városból kiérték, oda szólt a kocsisnak:

— Alekssa, fordulj meg s engedd, hogy szabadon fusson a ló.

Alekssa engedelmelkedett. Az éjszaka csillagos volt, lágy szellő fujdogált és a Baál Sém jókedvében énekelni kezdett. A chassideusok vele dudáltak és mielőtt észrevették volna, a lovacska nyílesében áthaladt az erdősegen, falvakon, elűnt az éjszaka ís, az ég kivilágosodott s az erdő-koszoruzta hegvek fölé szállt a nap. Ekkor a lovacska megállott ott, ahol egy kis vendéglő várakozott az országút szélén s a mi falusi zsidónk kilépett az ajtón. A vendégek, mintha édes álomból ébredtek volna, hunyorogni kezdtek és lezárták a szekérről. A falusi zsidó odavolt az örömtől: ilyen vendégeket küldött neki az Isten, örögeket, fiatalokat, seiyemben, prémes kalapban, zsidók, akiket öröm látni — és tulzott barátsággal hívta őket házába.

Eközben Alekssa megtudakolta a falu nevét, amely napi járásra esik a városról, de egyáltalán nem csodálkozott, hogy egy éjjelen át megtették az utat, mert hasonló csodákat lát már át. Mosolyogva és vállvonogatva fogta ki a lovat, tető alá huzta a kocsi s az állatot az istállóba vezette:

— Egész éjjelen át utaztunk s hűvös volt a hajnal. Tudnál-e valami meleg ételt készíteni? — kérdezte a Baál Sém a vendéglőtől.

— A legnagyobb készséggel! — válaszolt a fa-

hallja, hogy mi történik a Király-uccában, meg a többi zsidólakta helyeken. Nem tudja, milyen kétségebeesett helyzetben van a zsidóság? Nem tudja, hogy a zsidók menni akarnak Palesztinába? Dr. Deutsch Adolff „országos képviselőségi tag” Párisba ment tárgyalni emigrációs ügyben. Természetesen tárgyalt és egyetlen konkrétumot nem hozott. Nincs hova menni — mondotta a doktor ur, ezt mondták neki Párisba. Tehát az eredmény: nincs hova menni, de Palesztináról nem lehet szó.

Ne hagyjuk magunkat szédíteni és foglalkozunk is kell vele, mert a nagyváradi ortodoxia egyrésze is ezt a határozatot hozta fel érvül arra, hogy ne adjon a Keren Kajemetre a templomokban. Nem adnak, de vallásos zsidók tízezrei találtak meg életlehetőségeket épen azáltal, hogy erre az „istentelen” célra adakoztak. Be kellene mutatni ezeknek az uraknak, hogy lássanak egy statisztikát arról, hogy hány ortodox életét mentette meg az a sok magyar ortodox által nem támogatott zsidó alap, amely mégis országérettel foglalkozott.

Ne hagyjuk magunkat szédíteni, tehát mondjuk meg nyíltan. Miért nem határozták el a pesti Iroda gyűlésén, hogy maguk csinálják egy nagy akciót, közös erőfeszítéssel, a többi Palesztina-építő szervekkel. Az jól jött annak a szalmári rabbijelöltnek és Teitelbaum-hívónak, aki az elmúlt héten bucarestii cionisták segítségével és a mi támogatásunkkal Palesztinába távozott sürgösen és hirtelen. Erre jök a cionisták is, de pénzt adni nem. Az ortodox rabbikar valóban nem látja, mi történik a nagyvilágban? Vagy strucppolitikát folytat? Még mindig az ócska utat járja. Ezer éve nem volt olyan sanyaru helyzetben a világ zsidósága, mint most. Es még mindig „rég”, nem időszerű határozatra hivatkoznak. Csak akkor fognak feleledni, ha majd összeomlanak a hitközségeink és nem lesz mielőt eljenek a rabbi urak és a „klée kaides”. Akkor majd másképen beszél-

lusi zsidó s be sem várva, hogy felesége és gyermekei felkeljenek, hanem maga sietett az istállóba, megfette a tehenet, begyújtott és felszolgált a meleg tejet. A vendégek megitták a tejet, elmondták a reggeli imát s mire befejezték, kivilágosodott és a chassideusok énekelni kezdtek. A mi falusi zsidónk figyelte mindezt és szíve dagadozott az örömtől, mert ilyen vendégei még nem voltak és életében nem hallott még így imádkozni és énekelni. Később megkérdezte a Baál Sém, hogy tudna-e nekik valamit enni adni?

— A legnagyobb örömmel! — válaszolt boldogan a falusi zsidó és besietett az éléskamrába, ahonnan frás tojást, kenyeret, vajot, sajtot és más jó csnivalókat hozott elő.

Éikezés után így szólt a Baál Sém: — Nos, szerencénk most egy kicsit pihenni, mert fáradtak vagyunk az éjszakai utazástól.

Erre a falusi zsidó elszeliet, hozott egy nyaláb friss szalmát, megégyazott és a vendégek elaludtak. Ébredés után megmosakodtak és a Baál Sém ismét szólott:

— Készíts nekünk valami jó vacsorát!
— Mit kívántok? — kérdezte a falusi zsidó.
— Huscét! — volt a válasz.

— Husi a faluban?... Szármvas még csak volna, de nincs sakter.
— Majd egyikünk lesz a sakter — nyugtatta meg a Baál Sém.

A vendégölös már sietett is a faluba, szármvasokat hozott és ünnepi ebédet készített. Este ismét megégyaztak, de most a vendégek kerültek a szolába, míg a falusi zsidó és családja a sőtésében a földön aludtek, de a Baál Sém nem törődött ezzel és az ámuló chassideusok sem kérdezték okát. A sőtésében azonban teljes volt az öröm s mit hána most a mi zsidónk a részeges parasztokat és családeket, akikből egyébként élt, amikor ily kedves vendégei voltak! A boldogságtól összeszorult a szíve.

A Baál Sém a chassideusokkal együtt továbbra

nek. De amíg az ő existenciájuk biztonságban van, addig el a Palesztina-eszmével. Még mindég a régi lemez. Pedig de lejárt már ez magát. Még mindég nem látnak? Még mindég nem?

Francia négyes

A véletlen sokfelé sodorja az embert. Többek között a sorok írójára egy olyan nagyvárosi helyiségbe került véletlenül, ahol egy nagy társaság kezdett lassankint gyülekezni. Jórészt keresztény magyar ifjúság. Leányok és fiatal emberek. Vidámok voltak, nevetgéltek, a fiatalok gondtalansága ült az arcukon. És mert nagy bábra készültek: a tánc-tanárnő a francia négyes régi kedvenc figuráira tanította őket. Jókodó volt, amin a sasszékat táncoltatták és illegettek-billegettek magukat a zene ütemeire.

Valami nagyon feltűnt bennem, megasztaltársamban, akivel éppen az emigráció kérdéséről tárgyaltunk. Arról a 720 emberből álló vonatról, amelyről már írtunk és akik már egy tengeri hajón mennek egy új hazára. A zsidó ifjúság fájtnak bennük, akiknek egy csoportjától éppen akkor váltunk el, mielőtt azt a „francia négyes” jelenetet néztük volna.

Hogyan fájtnak, ez amikor ott látjuk a nemzsidó ifjúságot, amit legfőbb gondja egy táncigara. Mi örvendünk annak, ha gondtalan és jókedű fiatalok élnek, mert nincsen szebb és szívet derítőbb, mint nevető leányok és mosolygó fiatal férfiak. De miért járjon éppen a mi zsidó fiatalaink oly rejtett gondok között? Mit véleteltek ők a világnak, hogy ők nem lehetnek soha nevetők, mert nekik nincsen más gondjuk, mint egy új világ keresése, ahol még hagyják őket élni? A mi fiatalaink hatalmas „francia négyes”-re készül. Egy táncpárt, amely itt kezdődik Európában és ha minden jól sikerül — Palesztinában végződik. Nagyon fájtnak látni, amint mi nem

részesülünk a gondtalanság priviligiumában. De azután megvizsgáltam. Először történelmi időköt élünk, a zsidóság feladatai gúgásziak, új nagy népi feladatok előtt állunk és ha ez a generáció nem is, de az elkövetkező talán már a saját földjén, biztos talajon majd újra lehet gondtalan, táncos, vig és boldog, mint volt egykor a zsidó hazában, s rövid pillanatokig a szélszórásban is. De most a „dans macabre”-t járjuk, a haláltáncot, amely végül az „élet táncra” kell legyen. Csak járják ők a francia négyest, s ha a mi fiatalaink nem lehet gondtalan, felvirradhat még nekünk is... lehet a mi fiatalaink is boldog és gondtalan...

Csináljunk egy cserét

Meizler Károly svábba oltott magyar parlamenti képviselő interpellált a dunaparti gyönyörű palotában. Azt kérdezte, hogy a már elindított zsidó vonatok, amelyek Tel-Avivba viszik a zsidók butorait, ingóságait miképpen kerülnek ki, mert a magyar keresztény közvélemény tudni kívánja, hogy miképpen bonyolítódik le ez a kivándorlás. A zsidók vagyona a nemzeté, amely fölött ők nem rendelkeznek — mondta a szimpatikus honnemtú ur.

Ruppert Rezső közbeiktotta ugyan, hogy: „ez kommunizmus, amit Ön mond”. Végül a külföldi magyarokat kívánja vissza Majzler Károly és olyan szellemben óhajtja elintézni a magyar külföldi zsidók kivándorlását, ahogy az Németországban történik.

Ruppert Rezső újra közbeszólt: „Ön nagyon vérszomjas, hozatok egy pohár vért! Hagyják a zsidókat dolgozni, akkor nem fognak kivándorolni.”

Nekünk csak egy ötlet tetszett a szélsőségesen antiszemita beszédben. Amikor azt mondta, hogy jó volna a külföldi magyarokat visszahozni, ebben mi is igazat adunk nekik. Sőt, rögtön tanácsot is adunk. Lépjenek érinkezésbe az Egyesült-Államok kor-

mányával és rögtön mindent meg lehetne oldani. Hiszen ott körülbelül annyi magyar él, ahány zsidó Magyarországon. Tessék egy szép cserét csinálni. A zsidók menjenek az Egyesült-Államokba — boldogan mennének — és jöjjenek vissza a magyarok. Sőt, a vagontranszfert is el lehetne intézni. Szép is volna, gyönyörű, ha megindulna egy ilyen „csere”. Csak ügykezzék megvalósítani Meizler képviselő ur. A zsidók nem lesznek ellene. Elvégre gyönyörűség a Tisza partján élni, a szép alföldi rónaságon, de nem a gyűlöletnek abban az atmoszférájában, amely ma ott dúlik. Akkor inkább a Missisipi mellett.

Nem a zsidók vágnak el, hanem kinézik onnan. De legyen meg a „csere”. Jöjjenek vissza a keresztény magyarok a világ minden részéből és menjenek helyükbe a zsidók. Szép gondolat, csak akadna valaki, aki azt megvalósítani igyekszik és tudja is.

Abban a szép görkös épületben, amely az építészeti alkotások remeke a pesti Duna parton, soha ilyen beszédek nem hallottak, mint mostanában. Átvette uralmát a zsidóellenesség, holott, akik még egy kicsit tisztán látnak, azok olvassák el dr Szűllő Géza szavait, aki, mint a szlovenszülők magyarságá vezére, ellene van a zsidógyűlöletnek és sajnálja, ha megbontják a rendet és nyugalmat.

De mindezek felül — legyen meg a csere. Szimpatikus gondolat.

Budapestre utazók figyelmébe

Ortb. kóser penzió Budapest központjában. Andrássy-ut 43. szám. Modern kényelemmel berendezett ragyogó fűtött szobák folyóvízzel. Kívánatra diétáskonyha. Bővebb felvilágosítással szolgálnak tulajdonosok.

Friedman Józsefné

Kármel-pansió (Andrássy-ut 43) Telefon: 12-89 67.

vagy Oradeán: öv. STRASSER IGNATZNE Strada Nicolae Iorga 17. szám alatt.

is ott vendégszedeit s másnap hasonló ünnep volt: reggel te, tojás, vaj, sajt, kenyér és minden jó imádkozás után és este tyúk, liba, pulyka, kacsa és arany-leves — és másnap újra kezdődött minden. A falusi zsidó vidám és boldog volt és úgy érezte magát, mint a paradicsomban. De minden forrás kifogyott és a vendéglőstünk forrása oly szűkös volt. Amikor a mi falusi zsidóknak már egy fillére sem volt, a paraszthoz szaladt, hítelebe vásárolt szárnyasokat, eladósodott, de mégsem bővült vele, hanem boldog volt, hogy barátosága lehet ily vendégekhez. Így volt ez szerdán és csütörtökön, felütötte fejét a szűkség a házbán: minden készlet elfogyott és többet nem lehetett hítelebe kapni. Nap nap mellett tíz-tizenkét vendéget ellátni, amikor ő maga oly szegény ördög volt! Most már zsebek a gyermeket a nem volt egy falási kenyérük. Ekkor a falusi zsidó házról-házra kezdett járni, hogy egy tyukot, vagy egy libát szerezzen, de senki sem akart többet hitelezni és üres kézzel kellett hazatérnie. Csaknem meghasadt a szíve emiatt. A szegényperci elöntötte arcát s életében először érezte a szegénység gyűlölmét. Most már kinyitotta, hogy felesége és gyermekei rongyos ruhában és moztaláb járnak és hogy mi lesz a legidősebb lányal, aki már elmulat husz éves és nincs egy rendes ruhája, nem is beszélt vele a hozományról! És a ház? Valóságos rom, a tető lyukas, a falak repedezettek s csak néhány öreg pad és üres hordó van a házbán. Szegénység, nyomor, és keserű szükség!... Kibugyogott a könny szeméből, véglegesen azzal a szegény emberrel szembe, panaszkodni kezdett istenhez:

A Baál Sém mezoilygott. — Mit kerendék meg itt? — mondotta. — Amid volt, már mind elfogyasztottuk. Szégyenkezve hallgaltok a falusi zsidó és újra könnyezett.

— Elküldöm bennünket egy darabon? — kérdezte ekkor a Baál Sém.

— A legnagyobbnal övimmel! — válaszolt a falusi zsidó felélenve, mert hiszen kegyes kötelesség a vendégeket elküldeni.

Befogta lovát kis szekerebe s együtt indultak utána. Ekkor már esteledett, sötét fellegek borították az eget, de a Baál Sém csak mezoilygott. És amikor már jól elkövetődött a falutól, hirtelen megállította a locsót s odaszólt a vendéglőstnek: — Ezzuszunk el. Neked hozza kell térsed. Beszéltem és könnyen eltévedhetek.

A falusi zsidó felélenve elvált a Baál Sém okát tudakolta, így válaszolt: — A szegénységem miatt kesergok. Ha nem volnék ilyen szegény, nem engedtetek el volna titeket szombat előtt.

— Ne panaszkodj, — vigasztalta a Baál Sém. — Isten meg fog segíteni... És ha egy erdő eladós lesz, meg kell venni! Hallod, mit mondok! Meg kell venni! És ha az egész vételeirát nem tudja kifizetni az ember, előleged ad és a hátralékot később fizeti. Érted?

A falusi zsidó egy szót sem értett, de elhallgalt. Aztán becsut vették a vendég hazafelé indult.

A szűkség mind sürűbb lett, a falusi zsidó nem tudott megvigasztalódni s csak akkor riadt fel szomorú gondolatától, amikor lova hirtelen megtorpant. A sürű, sötét erdő kelles közepén voltak és sehol ut, sem fény! Elküldte! A falusi zsidó lemászott a bakról és tapogatózni kezdett. Egyszer csak látja, hogy — mint valami varázslat — egy kis láng villan fel előtte, nyelvével üldögetve áll szembe előtt, majd szökőccsel, intéget, hívogatója, — érezte, hogy

öt hívja. Lelke mélyéig megdőbbsent a látványtől. Tudta, mit jelent ez és követte a lángocsákat, amely tovább szökőccsel előtte, intégette, míg végre egy fűg szökőccselve, megállt... A falusi zsidó tudta, mit kell így eseben tenni, lerántotta jobbábról a csizmát és — elhajította.

Amikor kiválasztotta, csizmáját egy keresztől fűrészt fa törzsén látta. E helyen ásní kezdett a mohában s egy vasláncot talált, kiemelte, földet felnyitotta s — ime! — tele volt az edény arany dukátokkal... Rövidesen megállta a helyes utat az erdőben s hazatért...

Még ugyanazon a napon közölte vele a földesur, a vezető zsidó körök, hogy az erdő eladó s ennyit az ára. Ekkor észbe jutott a falusi zsidónak, hogy mit mondott a vendége az erdőveléről. Előleg adott a telált kínosból s ígérte, hogy a hátralékot néhány napon belül megfizeti... Nos, a falusi zsidónak kezdett jól menni a sora. Kereskedők jöttek hozzá, lát vásároltak s vagyona napról-napra növekedett... Később a városi rabbi fia, aki igen tudós férfi volt, feleségül vette a mi vendéglőstünk legidősebb lányát...

Később elmesélte a szent Baál Sém Tow tanítványának az egész történetét s ezzel zárta szavait: — Már hosszú idő óta el volt készítve a kínca a falusi zsidónak. Ö azonban nem tudta, hogy szegény és mert nem kéri semmit az Istenől, a kínca veszendőben volt, különösen, ha más vette volna meg az erdő... Mit teitem tehát? Nagy szükségbe hoztam ezt az embert, hogy érezze, mennyire szegény, figyelmeztesse Istent és megkapja, ami más régen neki volt számván...

Ha szántak is valamit az embernek, arra figyelmeztetni kell az Istenről és „segíts magadon, akkor az Isten is megsegít”.

HIRSCH-feldolgozás.

(Ford.: KERTÉSZ MIHÁLY.)

Wasserstrom Sándor:

Dacára a miniszteri főtitvisztviselők nagy megértésének

Kis emberek, nyugdíjasok, bukdácsolnak paragrafusok utvesztőiben

Bukaresti helyzetkép napjainkban

— A „Népünk” eredeti riportja. —

Bucuresti, január végén. Már elővadtak a nagy sűrű-féhe hóbuckák, vagy behordták őket a Dombóvitá-ba. Az utcákon nem rohannak úgy az emberek, mert a hideg enyhült. Sőt, egészen tavaszias a levegő, már nem hordják azokat a jó néhez „reggali” téli bundákat, előkerültek a tavaszi felöltők, holott még messzi van a hivatalos tavasz. Kevesebb fa kell, meg szén, ami a nagyvárosban nem kicsiny rubrika polgári háztartások havi büdzséjében. De nemcsak az időjárás enyhült, hanem ez emberek kedélye is. Uccékon, kávéházakban, klubokban is látszik a vidámabb arc, de ami még fontosabb, a vállalatok irodái mögöl sem néznek ki komor arcok. Tavaszi remények nyílnak és gazdasági élet lendülete nem a hervadó remények, hanem a gazdasági fellendülés biztató jeleit mutatják. Természetes, hogyha az általános helyzet biztató, ekkor a zsidók nem járnak lehorgasztott fejű: hanem biznak a jövőben.

A ZSIDÓ EMIGRÁCIÓ MÉG MINDIG NAPIRENDEN.

A bukaresti zsidó világát kétségtelenül ma is a zsidó emigráció aktuális kérdése dominálja. Ugy beszélnek róla, hogy már megindult a folyamat, ami a kikötőkben szemmel is látható. Arról a vonatról is szélteben-hosszban beszélnek a fővárosban, amely Aradon—Brassón át menit és 720 emigránst vitt az ősz hazába. Ezek azok a lengyel—cseh-slovák—német—osztrák és magyarzsidó ifjak, fiúk és leányok, akiket nagyrészt egzisztencia nélküliségük és nyomorúságos kilátástalanságuk ad Palesztinának, hogy ott tetterős munkával elősegítsék az ország felépítést. Ezek már a szentföldre érkeztek a sok tekintetben kifogásolható teherszállító hajóval, sőt még talán ott részben el is helyezkedtek. Viszont ezeken kívül sincsen egyetlen kikötőből kifutó palcsinai hajó, amely ne vinne sok emigránst magával. Viszik a lelkes fiatalokat és sok idősebbet is, akik nem akarnak itt „elporladni” és főleg rokoni kapcsolataik révén jutnak ki oda, hogy új életet kezdjenek a régi ugaron.

Sajnos, nincsen ugyan elég szervezett irányítás, a vezető zsidó körök nem eléggé készültek fel egy ilyenirányú megmozdulásra, de az egészséges népi ósztón utat tör magának és önmaga oldja meg a kérdést. Nem akar terhére lenni annak a társadalomnak, amely legjobb érteket is veszni hagyja, mert a gyűlölet hulláma ellen nehéz gátat szabni.

NEM ÉRZELMEK FOJKÁK ELDÖNTENI A JÖVŐBENI SORSUNKAT.

Az egész ország zsidósága, s így példamutatással a fővárosi zsidóság is a legnagyobb odaadással igyekszik a mai rendbe beilleszkedni. Az Újjászülési Front-ba is jelentkezik, azonban hivatalosan a kormány eddig csak a német és magyar kisebbségekkel tárgyalt és állapodott meg a belépést illetőleg. Bennünket még nem hívtak hivatalosan, de azért mi jelentkeztünk, mert, ha kell, minden módon dokumentáljuk lojalitásunkat, hiszen a mai kormányzatnak köszönhetjük az agresszív antiszemita politika megállítását. A zsidóság mindenhol a rend és konzolidáció híve és annak lelkes támogatója. Reméljük is, hogy nem lesz annak utjában semmi, hogy mi is váltsunk részvevőnek az ország munkájában és ha rosszul is esik a sok zsidó existenciája megpropanása, — 265 fiamérés elvonása Salajmegyén, meg a bukovinai iparrevonások — ezeket átmeneti epizódoknak tekintjük, amelyre még job-bei revizió. Az is bizonyos, hogy sok hivatalos he-

lyen lekes, nagy megértésre talál a zsidóság és nincs csüggedésre ok. Mindég a nyugati demokrácia felé visz utunk és nem a totalitáras államok agressziója és zsidógyűlölete felé. Jóérzés, hogy olyan szilárd kezekben van sorsunk, ami csak bizalmat önthet belénk és az igazi hazafias mértékadó körökben tudják jól, hogy csak a konzolidáció biztosíthatja minden polgárnak nyugalmát és az ország általános javát.

RABBIK A KULTUSZMINISZTERIUMBAN.

Rabbizvágók voltak az elmúlt napokban a kultuszminiszteriumban. Nagyon érthető, ha a kultusz-kormányt érdekli, hogy a zsidóság leendő szellemi vezetői kellő világi ismeretekkel rendelkezzenek és főleg eléggé bírják-e az államnyelvet.

Eddig eltekintettek az iskolai képzéstől, most azonban ragaszkodik a kultusz-kormány a négy középiskola elvégzéséhez. Nagyon érdekeltek ezek a vizsgák és ezért, amikor ezúttal újra a fővárosba érkeztem, első utam a kultuszminiszteriumba vezetett.

BESZÉLGETÉS ENCIU GENERAL-INSPEKTORRAL.

Jól ismerem a széles, szőnyeges miniszteri folyosókat és amint épen nézem, hogy merre vannak a vizsgák, az egyik folyosóni fordulónál szembetalálkozom a miniszterium egyik legregibb főtitvisztviselőjével, akit régebbiről ismerek. Enciu főinspektor megismer — bár három éve nem találkoztunk — és szívesen üdvözöljük egymást. A főinspektor fel és alá sétél velem a nagy folyosón és melegen érdeklődik látogatásom célja felől. Elmondom neki, hogy főleg a rabbizvágók érdekelnek, de szeretnék egyet és más tudni a kultuszprogram zsidó vonatkozásival kapcsolatban is. — Enciu főinspektor szívesen informál beszélgetésünk közepe. Megjegyzi még, hogy lapunk kultuszgyűlékről jól informált.

— Hogyan főinspektor ur — olvassa talán lapunkat?

— Hogyne, válaszolja — minden héten elolvasom elejétől-végig a „Népünk”-et és sokszor úgy érzem, hogy nem csupán a zsidóságra nézve hasznos információkat és híreket közölnek, hanem a zsidóságon kívülállókat is felvilágosítják számos zsidó problémáról.

Néhányan ismerősök, akiknek dolguk volt a miniszteriumban, csodálkozással nézték a szívesek kapcsolatot, amely a főinspektorhoz fűz és az a sá-jadi, vizsgálati remegő csoport, amely az egyik sarokban állit, azt hitte, hogy az „jóhatással” lehet az eredményre. Pedig erre igazán nem lehet befolyást gyakorolni. A kísértől szegődött aktív rabbik megnyugtatják a jelöltet, de mégis, amikor elvölök Enciu főinspektortól, körülvesznek és lázasan érdeklődnek, hogy nem-e róluk beszélünk. Mivel ez inkább Pepa generálisinspektor hatásköre, megígértem nekik, hogy ott próbálók érdekében tenni valamit, hogy a sok költiséget és fáradságot igénylő bukaresti utunk legyen mibőlbb eredménye és sorra kerüljenek, mint előzők. Sikertől is informálódni és az eredményről öket értesítenem. Mivel most ez nekik a legaktuálisabb, azért a rabbizvágókkal kapcsolatban közlöm figyelfonyosságú észleleteimet.

Mintegy 50—60 vizsgára kész jelölt áll körül és amit elmondok nekik, előbb fejcsóválva fogadják, de azután nemokára megtudják, hogy ha nem is örömdetes számukra, de a valósnak megjelöl.

Az egyik teremben folyunk a vizsgák. Az asztalón Brădăceanu alminiszter, Pop osztálytanácsos

mellette. A zsidóság részéről dr I. Niemióver grand-rabbi, Glasner Akiba cluji főrabbi, továbbá Löwy bukaresti és Sáterán csernovitzi rabbi. A vizsga előtt élénk vite indult meg a vizsgázató bizottság tagjai között arra nézve, hogy vajlon követel-jék-e a négy középiskola elvégzésének igazolását minden régi jelentkezőtől, vagy sem? Harminc jelöltet érint ez a kérdés. A kultuszminiszteri megbízottak mereven ragaszkodtak álláspontjukhoz. Végül egy küldöttség felkereste Colan kultuszminisztert, aki dacára a zsidó vezetők ismételt kérésének, kijelentette, hogy a rabbizvágón a jövőben feltétlenül megkövetelik a négy középiskola végzettségét. A kultuszminiszterium ezen a téren hozott döntése nem felebbezhető és így tudomásul kell venni minden egyes zsidó rabbijelöltnek, hogy a négy középiskola végzettséghez a miniszterium feltétlenül ragaszkodik.

EMBERI GESZTUS! AMIKOR NEM A TÖR-VENY, HANEM AZ EMBERI MEGÉRTÉS ALAPJÁN INTÉZIK EL A SZEGÉNY NYUGDIJAS ÜGYÉT.

Egy nagyvárosi zsidó nyugdíjas, névszerint Dubb Adolf kálváriájáról esik ebben szó, aki több, mint három évig járta a kálváriát, amíg végre jogait emberi szempontok tekintetbevételevel intéztek el a legfelsőbb fórumnál. Nagyon érdekes az eset, és jellemző arra a humánus emberiségre, amely sok román szívből és amelyet kihangsúlyozni el-sőrangú kötelességünknek tartjuk.

Köztisztviselő-tragédia, amely, ha sablonos is az olvasónak, a bajt szenvedettnek élettragédia. Amikor Bucurestibe utaztam, egy fiatal közmiszt nagyvárosi ügyvéddel találkoztam a vonaton, aki elmondta, hogy a Curtea de Continenál lesz zsidó delután tárgyalása egy zsidó nyugdíjas ügyében, aki 32 évig, mint bírósági végrehajtó kereste meg kenyérét. Valami egészen kis ok miatt téves indokollással el-vették nyugdíját és azt már 1935 óta nem is kapja meg. Bejárta panaszával az összes fórumokat, de szerencsétlenségére csak azt nem tette meg, amit kellett volna, tudniillik a nyugdíját megvonó vég-zesi nem felebbezte meg és az így jogerőre emelkedett.

— Ebben a szituációban volt az ügy — mon-dotta ügyvéd utitársam — amikor hozzám került. Uprafeltelti kért adtam be, de ezt elutasította a nyugdíjintézetli igazgatóság.

Nem sok reménye volt a sikerhez, de fűtötte az ambíció, hogy mégis segítsen ezen az emberen. Úgy vélte, hogy talán a Curtea de Continenál lesznek olyan bírák, akik nem a rideg paragrafusokhoz ragaszkodnak, hanem türelmesen meghallgatják az ügyet és a jog felett az emberi megérés fog győzni. Dámultam lelkesedését — de nem nagyon bíztam a sikerben. Hiszen annyit zsidóember kerest a maga ismétét, de bizony nagyon nehezen találja meg. Lel-kes volt az ügyvéd, amikor beszélt róla, de én nagyon pesszimistlikusan ítéltam meg az ügyet. Szerdán este felé a Calcea Victorián megyek dol-

KORKÉPEK

1.

Más időkben, ha az alkonyati imához minjén verődött össze, az emberek alig tudták kivárni az ima végét, jőformán el sem hangzottak az utolsó akkordok, már a kilincsen volt a kezük, szaladtak haza, a boltba, a korcsmába, a trafikba. Ezen a vidéken nem úgy volt, mint Zemplénnben, Szabolcsban, ahol csak ilyenkor kezdődött a nap érdemesebb része. Ima után az emberek letelepedtek a kecskelábú asztalok mellé, cigarettát sodortak és elbeszélgettek a világ sorsáról. Olyik helyen könyv került az asztalra, szent vitába szálltak, borotvaéles érvek cikáztak a félhomályban, vagy jámbor mesék szóltak „jó zsidókról.” Mostanában azonban megváltozott a szakálltalan emberek imádsága is. Új hang költözött a templomba. Az áhitatos csendet mostanára sőhajók zavarják meg, elhojtott szipogások, elhallgatott jajok. Imá után sem igen sietnek az emberek. Ottfelejtkeznek, beszédbe ereszkednek, gondolatot cserélnek.

— *Obasza? Hallotta?* Azt mondják, hogy a szomszéd városban már kettőtől elvetették? Hát a hajót látta-e? — hallatszik innen-onnan.

Az egyik felszedelőzhökik, menni készül.

— *Nem jön, Schwartz ur?* — szól vissza a szomszédjának.

— *Nem én. Amig itt vagyok, legalább nem tudom, mi történik odakünn. Ha az enyém is elvették, így később tudom meg.*

Az emberek helyeseleg bólintgatnak. Maradnak.

Utolsóknak mostanában mindig a korcsmárosok hagyják el a templomot...

2.

Egy bécsi fiatalember ül velem szemben kis hivatali szobában. Zsidó szóra, zsidó szüve szomjazott, mondja, így tévedt hát be hozzám. Csak néhány hete, hogy az osztrák pokolból kiszabadult. Értelmes embernek mutatkozik, hosszú vitába szállunk hát, Is-tenről, népről, szenvedésről, feltámadásról. Magam sem tudom hogy esett, de hirtelen azon veszem magam észre, hogy az ügyész szerepebe estem. Ocsoróva vádoló magunkat. Olyasfélét is mondok, hogy feleslegessé váltunk. Nem kellünk már még rongyszédészhez sem, hogy az egyetemi katedrát ne is említsem. A városunkban már alig van latin, aki még akad, azt is surják-marják. A faivakon napjóról földön egyetlen zsidó, se korcsma, se bolt. Igen, fölöslegessé váltunk, nem kellünk semmire, semminek. Eltanultak tőlünk mindent és most azt mondják — mehetünk. Nem csoda. A vasúti bakternek öt fia van, az egyik orvos, a másik ügyvéd, a harmadik jegyző, a negyedik botos, az ötödik korcsmáros. A mi fiainkból mi lesz, mi csináljanak? Kiszorulnak mindenünnen. A hadsergébbe nem kellünk, a közigazgatás hallani sem akar rólunk, a szabad pályákról is elcsúszolnak bennünk, már még a korcsma ajtaja is bezárul előttünk. Mi lesz hát velünk? — sikoltom, magamra nem ismerve, itt a vég, az ötezer éves múlt vége.

Az osztrák testvér mosolyog. *Mesébe fog. Egy nagy hajótársaság bécsi reprezentánsa volt. A Ringen kétemeletes palota. Most meg... Más nép fia fegyverhez nyúlt volna, én meg, ahelyett, hogy viszakra szorultam, mást erőltet meg a hitében. Ujra kezdem. Előlről. Ha ugy muszáj, szőszor is...*

— *Mi is az Ön mostani foglalkozása?* — kérdelem restelkedve.

— *Hajóslegény vagyok az egyik francia hajón. Es bizonyítékul kemény, hólyagos tenyerem mutatja.*

Majd a zsebébe nyúl, írást szed elő, a doktori címét igazolja.

Kezet szorítok a doktor-matrózzal és örömkönnyes szemmel ismerem el: *Sohse halunk meg...*

Löwenkopf Kálmán.

Barcelona elesett

Jön a hír: Barcelona elesett. Ennek a katalonai fővárosnak sok zsidó emléke van. Előbb, ezer évvel ezelőtt a barcelonai görök uralma alatt voltak, később 1137 körül az aragoniai királyok fennhatósága alatt éltek. 1079-ben 40 zsidó család élt Barcelonában. Már akkor voltak ott nagy zsidó birók és még most is létezik ott a Montjuich, ami mons judaicus, azaz zsidó hegynek nevezhető. Ez a város nyugati részében van, ahol Franco csapatai bevonultak. Az ösök bankárok és kereskedők voltak, akik tengerentúli kereskedelmet folytattak és a város kiépítéséhez munkájukkal nagyban hozzájárultak. A XIII. és XIV. században önálló céhekhez alakultak a zsidó iparosok. A zsidó hitközség utánazta a város adminisztrációját, három útkár és öt bíró igazgatta. Ezek választották a hitközség vezetőjét. Nem csupán számbelileg, hanem kulturális téren is vezetői voltak a korabeli zsidóságnak. A XIV. században, amikor a kolduló barátoknak központja lett Barcelona, a zsidók helyzete rosszabbodott Barcelonában. 1263-ban a dominikanusok kezdeményezésére I. Jaime király vezetésével választási, illetőleg hitvitája volt a geronai Nachmanides és Pablo Christiani apostola között. Ekkor kezdődött a nagyszabású térítési folyamat, amely folyton fokozódott. Ekkor megszaporodtak a zsidóellenes intézkedések. 1348-ban, a pestisjárvány idején meghaltak a zsidó negyedek és első ízben rabolták ki.

1391-ben, augusztus 5-én kasztíliai csapatok indultak el Sevillából Valencia felé, hogy Ferdinando Martinez véres terveit keresztül vigyék és amikor Barcelonába értek, akkor hatnapos véres pogromot rendeztek, amelyben csaknem valamennyi zsidót elpusztítottak. Sokan Eszakafrikába szöktek, sokan kikeresztelkedtek. Aragoniai Juan király ezután hiába fáradozott azon, hogy újabb zsidótelep létesüljön Barcelonában, a lakosság gyűlölete olyan nagyfokú volt, hogy nem tudtak újra letelepedni. A hatóságok ezután csak átmeneti tartózkodást engedtek meg. Sok kikeresztelkedett zsidó lakott Barcelonában. Nagyrészt nekik köszönhető az, hogy a XV. században annyira felvirágzott a város gazdaságilag 1467-ben bevezetett inkvizíció újabb tömeg zsidóvándorlást megindította volt és elpusztította a zsidók vagyonát.

Most, amikor a köztársasági csapatok feladták Barcelonát és az olasz-német gyűlölet győzelmi tort ült ebben a városban, a zsidóságot közvetlenül nem érinti, mert hiszen nem volt sok zsidó Barcelonában. De más szempontból keserű szívvel állapítjuk meg, hogy a nyugati demokrata hatalmak örültséget követtek el, amikor sorsukra hagyták ezt a szép és nagy várost. Ezzel elvesztett a köztársaság harca és ma-holnap ott fognak állni az olasz csapatok a Pyreneusokban, hogy farkasszemet nézzenek a francia csapatokkal. Örültséget követtek el, hogy ezt a győzelmet passzív reszisztenciával elősegítették, amelynek keserű következményeit meglátják majd a „bölcsök”, akik balkezesen viszik — hátra — mindegy csak hátrább a világ ügyét.

Inscris în registrul publicațiilor periodice prin ordonanța No. 9/1938. Dos. No. 865/1938. Tribunalul Bihor, Secția III-a.

Naptár 5699

Péntek: Sevat 14, február 4.
Szombat: Sevat 15, február 5. שבת שורא
Fák ünnepe
Heti szidra: שלח
Heti haftora: ודבורה
Szombat kezdete:
üzlet bezárás 5.00
gyertyagyújtás 5.22
Istenisztelet kezdete 5.34
Szombat befejezése 6.28

Fák ujéve

Sevat tizenötödike, vagy ahogy héberül mondják, *chamisa asszar bisvat* most szombaton lesz. Palesztinában évezredek óta ilyenkor végződik az esős évszak és ezt a napot ünneplik meg Hillel-iskolája szerint. Viszont Sammaj szerint ez a nap már Sevat havának első napja. Ez a nap a törvények szerint a „maaszar” adásának napja volt a gyümölcsöknek és a „szegények tizede” is ekkor került kiosztásra.

Sevat 15-ike, a fák ujévének megünneplése a zsidóság gyönyörű szokása. Különösen az ifjúság körében kell ezt a szép ünnepet propagálni, mert a gyermeki lélek fogékony az ilyen hangulatos szép tradíciók iránt és ma, amikor a zsidóság újra lelkeiben és a valóságban is Kelet felé fordul, akkor tudni kell azt, hogy ilyenkor újra kell megünnepelnünk a „fák ujévet”, mert csak a természet szépsége adhat nekünk lelki üdülést. Emberekben, gondolatokban, emberek által felállított „elvek”-ben mindenkor családhatunk. De nem az úde harmatos füvek szépségében, a zizegő erdőben, a lankás hegyoldalon, a természet milliói csodájában. Miképpen pattan a rügy, miképpen lesz az a csoda, hogy magból kalásza szökken a buza és ad kenyert, élelet és amennyire töle telik, boldogságot.

Arról nem lehet a természet, nem lehet a mag és nem lehet az élet ezernyi csodája, hogy az emberek elrignylik egymástól, hogy nem jut egyformán mindenkinek. Nem lehet arról, hogy az emberek gyűlölik egymást és bárha volna már egy olyan megújodása a gonosz emberi természetnek, amely a gyűlölet fagyos légkört megenyhítené és amint a természet, úgy az emberi lélek is új tavasz felé vágyódna. A „fák ujéve” legyen szimbóluma az „üzletiesnek” csutói zsidók szentimentalizmusának, legyen ünnepe az ifjúságnak és ösztönözje a csüggedő zsidó léleknek...

JUGOSZLAVIAI ZSIDÓ TARTALÉKOS TISZTEK KITÜNTETÉSE. (Belgrád.) Dr. David Alba tartalekos orvos-vezető, a belgrádi szefárd hitközség elnöke, a jugoszláv cionista szervezet elnöke, a jugoszláv Sas-rend nagykeresztjével tüntették ki. Hasonlóan magas kitüntetést kapott Alfred Schather tartalékos ezredes és Mose Moschitz tartalékos szakaszvezető.

Ime a borotvapenge, amely űnt teljesen kielégít!

OKAVA Favorite

Különösen minőségű palesztinai gyártmány

Vidéki képviselők:
Timișoara: Káldory Marcel, Str. Paris 5.
Oradea: London Armin, Str. Millerand 9.
Cluj: Körösy Tibor, Str. N. Iorga 19.
Arad: B. Schifka, Str. Eminescu 30.
Brasov: Deutsch Zsigmond, Str. Sft. Ion 2.

FELHÍVÁS JUGOSZLAVIAI ELŐFIZETŐINKHEZ! Lapunk megbizottja a napokban felkerest jugoszláviai előfizetőinket, kériük őt minden tekintetben legmesszebbmenően támogatni.

DR. MARK CERNAUTI FŐRABBI INTERVENCIÓJA A BUKOVINAI ZSIDÓK ERDEKÉBEN. (Bucuresti.) Dr. Mark cernauti tudós főrabbija illetékes kormánykörök előtt megjelent a bukovinai zsidóság érdekében. Különösen azt sérelmezte, hogy az egész tartományban kénytelenek a zsidók szombaton üzleteiket nyitvatartani és a gyermekek szombaton irni kényszerünek. A főrabbi intervenciója még nem járt kézzelfogható eredménnyel, de határozott ígéretet kapott illetékes miniszteriális köröktől, hogy revízió alá veszik a bukovinai zsidóság sérelmeit és ezeket a panaszokat orvosolni fogják.

ELJEGYZES. — Weisz Leonka és Eisner Emil (Oradea) jegyvesek. (M. k. é. h.)

EGY BUKARESTI ORVOS PÁRISI KIÜNTETÉSE. (Bucuresti.) Kétszerez örömmel regisztráltuk az eseményt, mert a mai téglkörön különös öröm minden zsidó számára, ha egy zsidó tudós kiüntetést kap előkelő francia tudományos intézettől. Ilyen kiüntetésről adhatunk számat, amikor közöljük, hogy dr. Fred. Weiss bucaresti orvost a párisi „Société Française de Gynecologie” tudományos működése elismeréseképpen levelező tagjává választotta.

BUKARESTI GYÁR víz, gáz és gőz armatura gyártásban nagy évkorlattal rendelkező üzemvezető keres. Referenciák és cím a kiadóhivatalba „ARMATURA” feljelle alatt kérétek.

ELJEGYZES. — Langer Szerénke és Mermelstein Zoltán (Satmar) jegyvesek. (M. k. é. h.)

MERT VEGYÜNK ARTA BUTOROKAT? Mert kiváló minőségűek és mégis olcsók. „Arta” Oradea, str. Cosbuc, Palacszálloda mellett.

„Carmel” orth. kőser étterem

ORADEA
Reg. Ferdinand 3 (Heyman udvar)

Fővárosi nívó

Esküvők és bankettek rendezését vállaljuk
Menü és abonama **Telefon: 1400**

BEVEZETEK OLASZORSZÁGBAN IS A ZSIDOELLEENES CELEDTÖRVENYNT. (Róma.) Az olasz vegyes házasságok korlátozásáról szóló újabb rendelet szerint árja fajú olasz állampolgárnak nem árjával kötött házassága még abban az esetben is semmisnek tekintendő, ha a házasságkötés katolikus pap előtt történt. Az az állami hivatalnok, aki idegen állampolgárral köt házasságot, elveszti állását és ranéjatis. Ugyanakkor kimondja a törvény, hogy árja háztartási alkalmazottat nemárja nem alkalmazhat, csak abban az esetben, ha olyan vegyesházasságú háztartásról van szó, ahol a gyermekek keresztény vallásúak és nevelésük szempontjából van szükség az árja alkalmazottra.

Divat és gyógycipők

Belvárosi Cipőszalon-ban

Dr. Balláné Halapzsalon mellett

Kohn István
Oradea, Parcul Traian 1.

JUGOSZLAVIABAN NINCS ANTISZEMITIZMUS. A Petit Parisien belgrádi levelezője intervjut közöl Sztójadinovics jugoszláv miniszterelnökkel. A hírlapíró mindenekelőtt azt a kérdést tette fel, vajon Jugoszláviában van-e antiszemita mozgalom és hogy a belgrádi kormányknak szándékában van-e Berlin, Róma és Budapest mintájára zsidók ellen eljárni. A jugoszláv miniszterelnök a következőket válaszolta: — Antiszemitizmus nincs Jugoszláviában. A Jugoszláviában élő 80 ezer zsidó ugyanazokat a jogokat élvezi, mint a többi polgárok. Igaz azonban az, hogy az ország speciális helyzetben van, mert Jugoszlávia volt az ország, amely a politikai menekültek befogadásában megelőzte a többi európai országokat. (Sztójadinovics itt a cári orosz menekültekre célozt, amelyeknek nagy tömegei élnek ma is a jugoszláv királyságban.) Kormányunk kénytelen volt közölni, hogy az új emigráció nem irányulhat Jugoszlávia felé. Hozzá akarom tenni még azt is, hogy ha a zsidó menekültek bebecsátásának kérdése hipotetikus módon felmerülne, valószínűleg maguk a jugoszláv zsidók lennének azok, akik ezt elleneznék, hogy ne lássanak náluk is olyan dolgot keletkezni, ami ismétlem, nálunk nem létezik: az antiszemitizmus. Álláspontunk hónapok óta le van szögezve és változatlan. Mindaddig, míg a zsidók bizonyosságot tesznek lojalitásukról, mint azt például a belgrádi zsidók is állandóan. Csak akkor fog megváltozni, ha nem lesznek lojálisak.

HAZTELKEK ELADÓK a nagyváradi új szénapiac mellett olcsó áron. Cím a kiadóban.

Az ardeali zsidók találkozóhelye
BERKOVITSNÉ
 (Oradeáról)
 orth. kóser étterme
 (a baia-mare-i rabbi hechseré)
BUCUREȘTI,
 Str. Lăpsuceni 7.
 Telefon: 462-91
 Soocé hátamögött. Postavámma szemben
 a szász erdélyi kongresszusi

A BOLGAR KORMÁNY NEM TÜR ANTISEMITA KILÉNGESEKET. (Szófia.) Nedeff belügyminiszter fogadta a bulgáriai zsidók központi konzisztóriumának küldöttségét, amelynek tagjai aggodalmukat fejezték ki az utóbbi időben Szófiában és a vidéken is tapasztalt antiszemita demonstrációkat illetően. Nedeff belügyminiszter kijelentette, hogy a bolgar hatóságok minden rendelkezésükre álló eszközzel meg fogják akadályozni a zsidóellenes kiléngéseket. — Egyidejűleg jelentik, hogy a szófia városi tanácsa a tanács zsidó tagjainak javaslatára elhatározta, hogy 1939. évre felemeli a zsidó iskolák szubvencióját.

— MISCHA ELMANN, AZ EGYSÜLT ÁLLAMOK DELAMERIKAI ZENÉKÖVETE. Az amerikai külügyminiszter Mischa Elmann világhírű zenevirtuozt dél-amerikai zenei követé nevezte ki. Mischa Elmann tavaszi délamerikai turnéja során az amerikai követségeken és konzulátusokon fog koncertet rendezni.

— MEGNYILT Gross Albert (az Újságíró Klub volt fodrásza) modern és elsőrangú férfi-fodrásza a LAZAR AUREL-UCCA (v. Nagy Sándor-ucca) 2. szám alatt. Olcsó árak, elsőrangú kiszolgálás. Előnyös bérletjegyek házhoz is. Szíves pártfogást kér: Gross Albert.

— UJ TAMADÁS ALONIM KVUCA ELLEN. Január 20-án, pénteken fellegverkezett beduinok újra megtámadták Alonim kvuca telepeit, miáltal a telepek egy-egy mezőn dolgoztak. Az összecsapás során hat zsidó segédrendőr sebesült meg és három beduin. — Ramleh közelében pénteken egy angol katonai autó egy aknára futott, úgy, hogy az autó felrobbant. A robbanás során egy katona meghalt, öten pedig könnyebben megsebesültek.

— VISSZATÉRTEK PALESTINÁBA A SPANYOL KÖZTARSASÁGI CSAPATOKBAN HARCOLT PALESTINAI ZSIDÓ ÖNKÉNTESEK. A köztársasági csapatok mellett harcoló önkéntes légiók felosztása következtében visszatért Palesztinába a spanyol fronton harcolt husz palesztinai zsidó önkéntes. Rövidesen visszatérnek a többiek is. A harcokban több palesztinai zsidó önkéntes esett el. A jeruzsálemi spanyol konzul a Hisztadrutnak egy átiratot küldött, amelyben díszőrlőleg emlékezett meg a palesztinai önkéntesek hősiességéről.

Ezüst
 menorák, gyertyatartók, serlegek, evőeszközök, templomi kegyeszerék bármely művész kiállítás legolcsóbb árban.
Gyártása és eladása:
„TACAMUL”
 ezüstáru gyárban
CLUJ, Str. Gen. Neculcea No. 8.

Fontos figyelmeztetés az erdélyi zsidó ifjuság számára!

Többoldalról és illetékes helyről felhívjuk figyelmünket arra a súlyos anomáliára, amely ma a constanzai kikötőben uralkodik részben egyesek megdöglöttségére, másrészt lelkiismeretlen ügynökök büne miatt. Hetek óta az erdélyi városokban és Bucurestiben is szívtelen emberek kihasználják a zsidó ifjuság hivandorlási vágyát és elégeket vesznek fel, mely után eltűnnek a pénzzel együtt és sohasem látni őket viszont. Más fiatalok abban a hiszeben, hogy így olcsóbban juthatnak ki, megdöglötlenül letartanak Constanzába azzal a céllal, hogy felkerekednek vagy felszöknek tengerjáró hajókra, hogy Palesztinába, vagy máshova jussanak. A hatóságok a ténfergőket, akik pénz nélkül jarkálnak a kikötőben, elfogják és illetékesi helyükre toloncolják vissza őket, vagy rosszabbik esetben fogságba vetik.

Ezért nyomtatékosan felhívjuk a figyelmét minden egyes zsidónak, hogy ne üljön fel lelkiismeretlen ügynököknek és senki se menjen bizonytalanul, hamis információk alapján Constanzába, vagy más kikötővárosba, mert ezzel csak bajba dönti magát.

Azok, akik ki akarnak vándorolni, csak is legális szervezeten keresztül igyekezzenek céljaikat megvalósítani. Ne iljenek fel lelkiismeretlen kudaroknak, akik a zsidó nép bajait egyéni céljaikra akarják felhasználni és ne iljenek kalandos célokkal a tengerparti kikötőbe, mert ott csak család fogja érni őket, amíg nem sejtik sem okolhatnak, csak egyedül és kizárólag önmagukat.

Az ardeali zsidóság legkedveltebb találkozó helye Bucurestiben
KATZ orth. kóser **restaurant**
 București, str. Carol 32, I. emelet

— MEGJELENT A MAGYARORSZÁGI NEOLÓG HITKÖZSÉGI IRODA UJ LAPJA. (Budapest.) Megirtuk, hogy Magyarországon a „Múlt és Jövő” kívül a kormány az összes zsidó heti és havi lapok engedélyét visszavonta és ugyanakkor engedélyezte, hogy a három országos iroda — a neológ, ortodox és status quo — egy-egy közlönyt adhassanak ki. A neológ iroda „Magyar zsidók lapja” címen már meg is jelentette közleményét. Az új lap főszerkesztője dr Ballagi Ernő, az Egyenlőség eddigi főszerkesztője. A lap alcíme a következő: Vallási és hitbizalmi közlöny. A lap első száma tartozkodik minden politikai állásfoglalástól és tisztán hitéleti kérdésekkel, valamint belső zsidó ügyekkel foglalkozik.

— WÜRZBURGOT ZSIDOMENTES-SE TESZIK. A würzburgi államrendőrség megöltötte a zsidóknak más németországi városokból Würzburgba való költözését. Minden zsidót, aki speciális engedély nélkül tartózkodik Würzburgban, minden intézkedés nélkül letartóztatnak. Az intézkedést ezzel indokolják, hogy Würzburgot teljesen zsidómentessé akarják tenni.

— 666 HEBER KÖNYV JELENT MEG 1938-BAN. (Jeruzsálem.) Egy jeruzsálemi kiadvány szerint 1938-ban az egész világban összesen 666 heber könyv jelent meg. Ezek közül 341 Palesztinában, 195 Lengyelországban, 55 Amerikában, 12 Romániában, 10 Litvániában, 5 Angliában, 5 Németországban, 1 Olaszországban és így tovább. A 666 új heber könyv közül 50 szépirodalmi, még pedig 18 verses könyv, 28 regény és novella, 4 színdarab, 206 vallási tárgyú, 83 tudományos, 18 művészeti és biográfia, 16 mese-könyv és 145 szakkönyv.

Látogassa meg szőnyegkiállításunkat új helyiségünkben
 Str. Ep. Ciorgariu 4.
 Szébbnél szebb perzsaszőnyegek, bel- és külföldi fonalak. — Szőnyegjavítások. — Allandó tanfolyam
„ORIENT”
 Schulhoi Emilné, Oradea, Strada Ep. Ciorgariu No. 4. Telefon 1004.

— UJ IPARI ÁGAK PALESTINÁBAN. 1935-ben kezdtek meg a Pfeffermann testvérek a „Bergmann” csövek gyártását Beth-Degon-i műhelyükben, amely a Tel-Aviv—jeruzsálemi út mellett fekszik. Azóta ez a kis üzem gyárra nőtte ki magát és el látja a palesztinai piac egész villanyhuzal-szükségleteit. A Ruthenberg-művek új erőállomái, a Tel-Aviv nyugati részében fekvő ugynevezett Reading-művek most első ízben használták Palesztinában előállított nyersanyagot. A tel-avivi „Kupat-Am” bank új épületében a mosdófalak mellé új szárító-készülékeket szereltek fel, amelyek Leon Lubarszki mérnök szabadalmát képezik és szükségtelemmel teszik a túrközlő használatát. A készülék meleg levegőhullámot bocsájt ki magából és azonnal felszárítja a kezeket. A Kupath Cholim által a saját laboratóriumában előállított „Szenaheh” fogpaszta 1938-ban 80 ezer tubusban fogott fel, az előző év 65 ezer tubusával szemben.

— DRÁKOI ÍTELET FAJGALAZÁS-ÉRT. (Hamburg.) Az összes eddigi fajgalazási perekben most hozták a legsúlyosabb ítéletet Hamburgban. A hamburgi kerületi törvényszék Oskar Behrens 58 éves hamburgi zsidót fajgalazásért 12 évi fegyházra, tíz évi becstelenségre, férfiatlanításra és állandó védőrizetre ítélte.

— NÉZETELTÉRÉSEK A PRÁGAI KORMÁNYBAN A ZSIDÓKERDES KÖRÜL. A Daily Telegraph prágai tudósítója tudni véli, hogy a prágai kormány minapi minisztertanácsán nézeteltérések támadtak a kormány tagjai között a következő antiszemita intézkedések körül: 1. Az 1919 óta adott állampolgárságok revíziója; 2. a német és osztrák menekültek kérdésének likvidálása és 3. az állami és városi szolgálatban lévő zsidók ellenőrzése és felülvizsgálása ügyében.

— ORTH. KÓSER KONYHAMAT Braszov, Str. Regele Carol (Kapu ucca) 38. sz. alá helyeztem át f. évi október 1-től kezdődően. Korona kávéház mellett. Káhn restaurant.

— 410 EZER DUNAM A KEREN KAJEMET FÖLDVAGYONA. A Keren Kajemet földvagyona 1938 júliusának végén 410 ezer dunam volt, vagyis egyharmadrésze az egész zsidó földtulajdonnak. Azóta a Keren Kajemet földtulajdona lényegesen szaporodott, úgy, hogy messi meghaladta a PICA földterületét. A Palesztinában lévő 233 zsidó kolónia közül 133 Keren Kajemet földön van. Csak 1936-ban 30 új telep létesült Keren Kajemet földön, míg ugyanazon időben a PICA és magánföldeken csak 6 új kolónia létesült. Az elmúlt évben a Keren Kajemet bevétele 403 ezer fontot tett ki az előző évi 381 ezer fonttal szemben.

Autóvilágítás, mágnesek, dinamó és akkumulátorok szakszerű javítása
Koniesz Eugen
 Timișoara IV., strada Fröbl 61.

**KAUFHEIL ERNŐ:
 TELIVÉR, FÉLVÉR ÉS
 NEGYEDVÉRZSIDÓK...**

A magyarországi II. zsidójavaslat ügy érintette a zsidóságot, mint derült égből a villámcsapás. Az első zsidótörvény még végre sem hajtatott százszázalékosan és máris jött az új... Ha ez a törvényjavaslat nem lenne oly tragikusan komoly a zsidókra nézve, akkor még eremézne lehetne azt a régi Boros Géza nótát aplikálni, hogy „Magyarországon mindenki zsidó. Mit szól ehhez gróf Károcsinyi Guidó?”

A félvér elnevezést eddig egzotikus olvasmányokban, utcirásokban olvashattuk, mert átértékelődött ez a fogalom is, mint sok más. Az új zsidójavaslat kreálta ezt az új fogalmat is, mint a „népcsoport” meghatározást is. A fehér fajok keveredése feketével, részörüvel, vagy sárga fajjal produkálta a félvért. Most itt az új fogalom, melyet megismerhetünk: keresztény magyar félvérek. Még nem keresztények, de már nem is zsidók.

A tragikus esetek lovínája indult meg, holott még különböző módosításokra lehet alkalom, még nem került sor a törvény megjavítására és végrehajtására, de sok tizezer lakosnak a száma, akik elvesztették a talajt a lábuk alól, akik most tragikus hősökké váltak, vagy pedig bűnhődnek apáik, vagy anyáik vétkeért, akik boles előrelátással akarták gyermekeiknek egyengetni és megkönnyíteni az élet utját...

Kiváló nagy emberek, világiki és egyháziak, logikus elmeállé mutatták ki a zsidójavaslat tarthatatlanságát, mint Sigray Antal, Apponyi György gróf, Pallavicini György érsegi, Serényi Justinian herceggímás, Szilágyi Lajos felsőlázi tag stb., alkotmányjogi, politikai, gazdasági és humánus szempontból. ellene fordult a püspöki kar is, lehet, hogy módosítani is fogják, de a lényegben változatni nem fognak, mivel a totális államokhoz csatolva Magyarország az ő szekerét...

ZSIDÓVER A KÖZJOGI MÉRLECSÁKOK KÖZÖTT.

A zsidóver behatól a legmagasabb közjogi méltóságok, miniszterek és arisztokraták családjaiba. Allitólág három-négy mgycspüspök (dr Nemes Antal Budapest püspöke, dr Rott Nándor veszprémi, vagy győri püspök) jett az új javaslat szerint zsidó. A lipótvárosi Bazilika plébánosa Kovács, a Fischer & Kohn cég leszármazottja. A Tisza-kabinet négy volt tagja is zsidó lett. Dr Nemes Antal püspököt ezelőtt Adlernek hívták. Valamivel jobb helyzetben van gróf Mikos János szombathelyi püspök, akinek már anyja katolizált. Mivel apja tényleges keresztény volt, ő továbbra is kereszténynek számít. A volt miniszterek közül Teleszky János (ezelőtt Jettelesnek hívták) pénzügyminiszter, Szentényi József báró (édesapja Stern Albert rabbi volt) kereskedelmi miniszter, báró Hazai Samu hadügyminiszter, báró Harkányi Frigyes (ezelőtt Koppelnak hívták) lettek most zsidók.

ZSIDÓK — SZÁZALEKBAN.

A törvénytervezet beszél 50 százalékos és 25 százalékos zsidókról, de viszont vannak 37 és egyéb százalékos zsidók is, nagyon jól kell érteni a matematikához. Már most, hogy kerestek a 37 százalékos és minek számít, kereszténynek vagy zsidónak? Egy kikeresztelkedett zsidó 1918-ban elvett egy ötvenszázalékos keresztény leányt, aki a törvénytervezet szerint ma is keresztény. Az 1920-ban született leánya tehát 75 százalékos zsidó. A javaslat kereszténynek mondja azt, akinek

egy zsidó nagyszülője, zsidónak azt, akinek két zsidó nagyszülője van. De nem ad választ arra az esetre, ha valakinek egy és fél zsidó nagyszülője van. E házasságból született leány százszázalékos kereszténnyel kötött házasságot. Ebből a házasságból született fenti kikeresztelkedett zsidónak unokája zsidó-e vagy keresztény?

Magyarországon vannak most 100, 75, 62, 50, 37 és 25 százalékos zsidók.

AZ URALKODÓ CSALÁDOK ZSIDÓ VÉRROKONSÁGA.

A Habsburg-Lotharingiai volt uralkodói családban, hercegi, grófi és bárói családok ereiben folyik zsidó vér, így nem csodálható, hogy a történelmi és arisztokrata családokban nagy megdöbbenést kellett e javaslat.

MINDENKI EMIGRÁLNI AKAR.

Nem csoda, hogy ez a zsidójavaslat hihetetlen méretű kivándorlásra készíteti a zsidókat. Mindenki emigrálni akar. A kivándorlási láz nál látható azonban az asszimiláció káros hatása. A zsidók mindenhoaa akarnak vándorolni, csak Palesztinába nem. Térképeket, Baedecker-könyveket tanulmányoznak, utcirásokat olvasnak, éghajlati viszonyokat, kereseti lehetőségeket kutatnak, külföldi rokonok címeit és összeköttetések után lótnak és új foglalkozás után néznek. Amerika, Afrika és Ausztrália minden országa bevándorlásra alkalmas terület, csak Erec-fisráél nem (?) A cionisták — akik aránylag kevesen vannak — természetesen csak az Erec felé gravitálnak. Héberül tanulnak. A többiek angol, francia és spanyol nyelvet tanulnak.

EGY KIS STATISZTIKA.

Magyarországon 1867 és 1919. évek között körülbelül 20.000 zsidó tért ki, míg 1919-ben a kommun utáni években 7146 zsidó cserélt vallást, 1919 és 1936 között 15.000 zsidó hagyta el hitét. Az 1938. évről nincsenek pontos adataink, de — informátoron szerint — felülmúlja az összes eddigi éveket.

Kempelen szerint Magyarországon 1919-ben 1442, míg 1919 és 1935 között 17.454 volt a zsidó-keresztény vegyes házasságok száma, ebből 9714 zsidó férfi vett el keresztény nőt és 7740 zsidó ment keresztény férfiehez.

SEMIGOTHA.

Kempelen Béla: „Magyarországi zsidó és zsidó eredetű családok” című könyvéből, vagy röviden „Semigotha”-jából vesszük az alábbi rendkívül érdekes adatokat: A származás kimutatását a pozsonyi ghetóbtól származó zsidó családokkal kezdik, akik a későbbi nagykereskedőcégek egykori ősai voltak, így: Beer, Bettelheim (Bethlen-Jud.) Bettelheim, Bethlehem, Bethlem-Jud, Bellehem.) Biach, Frank, Frankfurter, Leitersdorf, Lemberger, Lipschitz, Löwy, Mayer, Opeuheim, Tedesco, Trebisch, Wolf, stb.

Kényelmes Pensió?
 Elsőrendű ort. kóser vendéglő és bodega!
Gelbstein-nál, București
 Str. Azilul de Noapte 12. Telefon 51-2-39
 Olcsó és pontos kiszolgálás!

Megszabadulhat
 a ruhájára ráhulló kellemetlen fejkorpától, ha
„HEINRICH”
PETROL-
 szappant
 használ.
 Megszünteti a hajhullást és korpászt.
 Kapható minden szaküzletben

BETTELHEIM—GAJARY.

A Bettelheim-család őse, az 1819-ben született Bettelheim Antal volt. 1849-ben, mint huszárkapitány végigküzdötte a szabadságharcot és 1889-ben, mint Gajary Antal halt meg. Fia Gajary Odön szabadelői politikus és neves publicista, az „Az Ujság” (ma „Ujság”) c. politikai napilap megalapítója, országgyűlési képviselő, utóbb főrendiházi tag volt. Feleségül vette kosuthi Ábrahámfy Kornéliát, gyermekei a következő családokba házasodtak be: báthori Fónagy József, báró Born Frigyes, Szalatnay Benő kátrói követ, tahi Unger Richard, Pekárdy Bossányi-Havas és Török. Gajary Odön nemcsak kitünő költő, hanem jó szónok is volt. A képviselőházban Rakovszky István (1898 január 3-án) utalt Gajary Odön származására, akinek őse Bettelheim rabbi volt, mire Gajary azonnal a következő választ adta: „Ami pedig vonatkozik arra a személyes dologra, amelyet a képviselő ur, mint nagyon szellemes dolog, készenlétben látszott tartani ellenem, én sohasem csináltam titkot abból, hogy kicsoda családból származom és nem is szegyenlem.

RÓZSAHEGYI KÁLMÁN.

Rózsahegyí Kálmán (sz. 1873) kormányfőtanácsos, a Nemzeti Színház örökös tagja Nagymagyar (Mogendorf) vidékeről származik, neve magyarországi van. Felesége Hevesi Angéla, Hevesi József volt szerkesztő leánya. Gyermekeik: László hírlapíró és Marica, akit toronyai báró Schossberger György vett nőül, Mindannyian katholizáltak.

A MEZEY-CALÁD TÖRTENETE.

Mezei Ernő (1851—1932), az Orsz. Iroda elnöke, országgyűlési képviselő, az „Egyetértés” c. már megszűnt politikai napilap egyik megalapítója és a „Pesti Hírlap” munkatársa, széleskörű közéleti tevékenységet fejtett ki Testvérbátyja Mezei Mór (1835—1925) mint kiváló jogász tette ismerté nevét. A család őse Grünfeld—Grünfeld—Marcus, a sátorlaj-ujhelyi izr. iskola „professzora”, amely címet 1780-ban II. József császár rendeletéből kapta. A császár halála után az iskola felosztott és Grünfeld Marcus jobb kilátások hiányában beállt egy Teitelbaum nevű mádi borkereskedőhöz — könyvelőnek.

Történt pedig, hogy Zemplén-megye új főispánt kapott. A fogadtatáson a zempléni zsidóság is képviseltetni akarta magát, de nem volt, aki latinul tudott, már pedig a főispánt abban az időben nem lehetett csak deák nyelven üdvözölni. Valakinek eszébe jutott, hogy van mégis a megyében egy zsidó, aki tud latinul: Grünfeld Marcus. Elmentek érte Mádra, aki Tórával a kezében ékes latin dikielőt vágott ki a zsidó küldöttség élén. Ez időtől (1805) „eskedték meg” aztán tolmácsnak, a zsidó iratoknak a fennálló formula szerinti való pontos fordítására. A tolmácsi tisztet utána rokona, Grünfeld Sámuel örö-

költe" (1833) és pedig azzal a megállapodással, hogy a „rendes törvényszékek ideje alatt allandóul, a rendkivültekben pedig, mielőn a törvényszéki elülők ezen zsidó esketőnek a zsinagógában léte vagy egyéb szolgáltattele iránt rendelkezést kiadja, mindannyiszor minden nap 12 ezüst kir. napibér a házi pénztárból fizetelni rendeltetik." Mezei Ernő és Mór anyai nagypapja Friedliber Izsák sátoraljanijhelyi „adófizető” volt és nevét 1871-ben Békesíre változtatta. Friedliber Mayer, Samu, akinek fiai Fodorra változtatták nevüket, leányai: Friedliber Ida és Klára. Mezei Ernő és Mór édesanyja volt Friedliber Ida.

CHARLES ROTHCSILDNÉ, WERTHEIMSTEIN RÓZSIKA ÖSEI

A Közép-európai zsidó családok egyik legnépszerűbbje a Wertheimer (Wertheim, Wertheim, Wertheimer, Wertheimer) család. A család egyik őse Wertheimer Sámson, 1658-ban született Wormsban. 1684-ben érkezett Bácsba, ahol három király: I. Lipót, I. József és III. Károly voltak igénybe vevőjei szolgálatait. I. Lipót országos főrabbinak tette meg (Der gesammten Judenschaft in des Kaisers-Landen vorgesezierter Rabbiner 1705. VIII/27.) Wertheimer Sámson, tekintélyes jellemző, hogy amikor 1700-ban Eisenmenger „Entdecktes Judentum” c. rágalmozó feve-munka megjelent, kérelmére I. Lipót király, T. Frigyes porosz király és János Vilmos Pfalz gróf titkárak ellenére, megtiltotta a munka terjesztését. A család egyik nőtágra báro Hirsch Mór anyja és egyenes leszármazója gróf Lankorowsky főállományész. továbbá Julius Wertheimer kölni és Max Wertheimer frankfurti egyetemi tanár, akiket az ártatóörvény fosztott meg katedrájuktól, utóbbit most neveztek ki Amerikában egyetemi tanárnak. Angliában éla híres műgyűjtő Asher Wertheimer családja, Párisban nagy

szerepet játszanak a francia sport terén Pierre és Paul, valamint elismert festőművész volt Gusztáv Wertheimer. Ausztriában a család egy része nemességét kapott és Wertheimstein előnevet. Az Alliance Israélite Universelle-nek és a bécsi hitközségnek elnöke volt Joseph Bitter von Wertheimer. Ausztriában született a híres fizikus Wilhelm v. Wertheimer, aki később a párisi Ecole Polytechnique-nek volt híres tanára. Hofrat Prof. dr. Salomon Frankfurter, a bécsi Egyetemi Könyvtár igazgatójának anyja szintén Wertheimer-lány. Itt telepedett le a Wertheimstein-család egyik tagja, aki a híres dr. Grósz Frigyes nagyváradi szemész unokáját vette nőül, amely házasságból származott a londoni Charles Rothschild neje, született Wertheimstein Rózsika. A magyarországiak közül való dr. Wertheimer Ede (1848-1950), történetíró, egyet. tanár, a Tudományos Akadémia tagja, valamint Wertheimer Adolf, az Orsz. Magy. Zsidó Múzeumnak, az IMH-nek és az Orsz. Rabbiképző Intézetnek elnöke, stb.

Wertheimer Sámson utódai az európai zsidóság legkielőbbjaitól kerültek rokoni kapcsolatba. Így Simon Michel (Heine déd-átja), Armstein Biedermann, Erlanger Eschkeles Könyvvarter, Leidesdorf Oppenheimer Pereira, Springer családokkal, valamint barátságra, továbbá a Beith, Behrens, Gomperz, Philipsson, Snapper, Speyer, Sulzbacher, Uffenheim, Wachenhausen és a Wetzler családokkal.

A Semi-gotha adatai nagyon érdekesek és szolgálatait vélünk tenni a zsidóságnak, amikor látják majd, hogy milyen felfordulást okoz az arisztokrata zsidó családokban is a zsidótörvény. Legközelebb folytatni fogjuk ezeket az ismertéseket, mert ma kevés enél érdekesebb olvasmány létezik.

A zsidóság legidősebb problémái:

A zsidó kivándorlási és segélyezési szervezek európai és tengerentúli pontos címei

A zsidó közönség köréből naponta kapunk leveleket, amelyekben kérdik, hogy úgy a nyugati államokban, mint a tengeren túl hova forduljanak felvilágosításokért. Elhatároztuk, hogy egyszerre fogunk válaszolni mindenkinélk lapunk hasábjain. Akit az emigráció Palesztinán kívül érdekel, azok forduljanak ezekhez a kivándorlási és segélyezési szervezetekhez. Tekintettel arra, hogy külön-külön válaszolni csaknem képzetelenség, kérjük a „Népünk” előfizetőit, hogy amennyiben nem rögtön van szükségük ezekre a címekre, tegyék félre ezeket a címeket és őrizzék meg jelen lapszámunknak ezt a részét.

PARISBAN

- a hitközségi szervezetek és vezetői címe:
 - A. Manuel, Secrétaire-général du Consistoire de Paris, 17, rue Saint-Georges (9e).
 - R. Schumann, Secrétaire-général adjoint du Consistoire de Paris, 17 rue Saint-Georges (9-e).
 - M. Marcel Sachs, Secrétaire-général du Consistoire Central, 44, rue de la Victoire (9e).
 - A párisi rabbikar tagjai:
 - Julien Weil, Grand-Rabbin de Paris, 80, rue du Ranelagh (16e).
 - Maurice Liber, directeur de l'Ecole Rabbinique de France, 9 rue Vauquelin (5e).
 - A. Back, 1, rue Raffet (16e).
 - P. Bauer, 43, rue Blanche (9e).
 - H. Champagne, 14, place des Vosges (4e).

- M. Jais, 16, rue José-María de Hérédia (7e).
- Jaques Kahn, 3, rue Vauquelin (5e).
- J. Kaplan, 1, rue Andrieux (8e).
- N. Levy, 15, rue Jaquemon (17e).
- R. Meyers, 203, avenue de Roule, Neuilly-sur-Seine.
- J. Sachs, 2, rue Gabriel-Vicaire (3e).
- H. Schili, 224, rue Marcadet (18e).
- H. Soil, 12 bis, rue Parrot (12e).
- M. Tchernáa, 12, rue du Départ, Engliien, (S. et-O).
- M. Wolff, 9, rue Chalgrin (16e).
- A. Willard, 30, rue Céline-Robert, Vincennes (Seine).

LONDONBAN

- az emigrációval foglalkozó segítőbizottságok címei:
 - German-Jewish Aid Committee, Woburn House, Upper Woburn Place, London, W.C.1.
 - International Solidarity Fund (Trades Union Council and Labour Party), Transport House, Smith Square, Westminster, S.W.1.
 - Germany Emergency Committee (Society of Friends), Friends House, Euston Road, London N.W.1.
 - Gyermkek emigrációja, nemzetközi diákakció:
 - Inter-Aid Committee for Children (under aegis of Sawe the Children Fund), 16, Russell Square, W.C.1.
 - International Student Service, 49, Gordon Square, London W.C.1

Minden gyomor és bélbajban szenvedőnek...

Üdvös tapasztalatom után szívből ajánlom, írja többek között Envedi György, Jacodul, u. p. Chendul Mare, jud. Odorheiu, majd folytatja: ...köszönettel megkaptam a kért Gastro D. gyógyszerüket és már örömmel értesíthetem, hogy az első üveg elhasználása után sokkal jobban érzem magam. Eddigi évek sora óta kinzó bélfelfúvódásaim és rettentő gyomorégéscím ugyszólván teljesen kimaradtak, csupán hányingerekről panaszkodhatok még. Nagyon kérem tehát Önt, hogy a kitűnő Gastro D. gyógyszerből még egy üveggel azonnal küldjen sziveskedjék. Minden gyomor- és bélbajban szenvedőnek üdvös tapasztalatom után szívből ajánlom. Ezek tiszta tények, amikről gyomor-, bél-, epe-, vese- és májbetegségek rövid kura után személyesen is meggyőződhetnek. Orvosok is ajánlják.

Gastro D. kapható gyógyszerárakban és drogériákban, vagy postán megrendelhető 135 lej utánvét mellett Császár E. gyógyszerárakban, Bucuressti, Calea Victoriei 124.

- Society for the Protection of Science and Learning, 6, Gordon Square, London, W.C.1.
- Házartási alkalmazottakat, gyermek-ápolókat, orvosokat és fogorvosokat, szülész-nőket elhelyező szervezetek:
 - Functional Committee 5, Mecklenburg Square, London W.C.1.
 - (a) Domestic Bureau.
 - (b) Nurses' Committee.
 - (c) Medicals and Dentists' Committee.
 - (d) Midwives Committee.
 - (e) Hospitality Committee.

Csehszlovák területről menekültek segítőbizottsága:

- British Committee for refugees from Cecho-Slovakia, 5, Mecklenburg Square, London, W.C.1.

Általános segítőbizottságok, keresztény vezetés alatt:

- Council for German Jewry, Woburn House, Upper Woburn Place, London, W.C.1.
- Christian Council for Refugees from Germany, 2, Gordon Square, London, W.C.1.
- Church of England Committee, 20, Gordon Square, London W.C.1.
- The Lord Baldwin Fund for Refugees, 32, Essex Street, Strand, W.C.2.

Angliába emigrált zsidók központi nyilvántartási irodája:

- The Immigration Department 52, Bedford Way, W.C.1.

Gyermek- és asszony-emigráció:

- The Inter-Aid Committee for Children from Germany and Austria, 16, Russell Square, W.C.1.
- The B'nai Brith Care Committee for Refugee Children, Woburn House (fourth floor).
- The Women's Appeal Committee, 77, Great Russel Street, W.C.1.

Tengerentul.

- AFRIKA:
 - Alexandria: Communauté Israélite.
 - Durban: South African Fund for German Jewry, Council of Natal Jewry.
 - Johannesburg: South African Fund for German Jewry.
 - Nairobi: East African Jewish Guild.

KÖZEP- ÉS DELAMERIKA:

- Asuncion (Paraguay): Comité de Fomento y Protección.
- Baranquilla (Kolumbia): Centro Israelita Filantropia.

- Bogota (Kolumbia): Comité Columbia-no de Protección, Sociedad Hebreo Socorro.
- Buenos Aires (Argentina): Hilfsverein deutschsprechender Juden, Sociedad de Protección (Soprotimis).
- Calí (Kolumbia): Sociedad Hebrea de Socorro.
- Caracas (Venezuela): Asociacion Israelita, Comité para la Protección.
- Guatemala: Sociedad Israelita „Maguen David”, Comité Consistorial „Almacon Mi-casa”.
- Guayaquil (Ecuador): Comité de Protección.
- Havanna (Kuba): Centre Israelite de Cuba.
- Mexico: Centro de Beneficencia.
- Rio de Janeiro (Brazília): Sociedade Beneficente Israelita.
- Sao Paulo (Brazília): Congregacao Israelita Paulista, Sociedade Israelita Paulista.
- Santiago (Chile): Comité de Protección, Comité de Socorro.

AUSZTRÁLIA:

- Melbourne: Australian Jewish Welfare Society, Jewish Emigration Questions Committee.
- Sydney: Australian Jewish Welfare Society, Council for Jewish Women of New South Wales.

ÁZSIA:

- Bombay (India): Jewish Relief Association.
- Charbin (Mandschukuo): „Daljeweb”.
- Manila: Jewish Refugee Committee Philippines.
- Mandzsuria: Jüdische Gemeinde.
- Sanghai (Kína): Hilfsfonds für Juden aus Deutschland.
- Teheran (Iran): Ecole de l'Alliance Israelite Universelle.

NEWYORK:

- American Jewish Committee, American Jewish Congress, American Joint Distribution Committee, German Jewish Children Aid Inc., Hebrew Sheltering and Immigrant Aid Society of America (HJAS), Jewish Refugee Economic Corporation, National Coordinating Committee for Aid Refugees and Emigrants Coming from Germany, National Council of Jewish Women, Jewish Immigrant Aid Society (JIAS).

KANADA:

- Montreal: Jewish Immigrant Aid Society.
- Toronto: Jewish Immigrant Aid Society.

Erdélyiek figyelmébe!

DROGUERIA CARAIMAN

BUCUREȘTI
Academiei 1 colj cu Str. Doamnei
Tel. 545.50.

Raktáron tartia az összes bel- és külföldi gyógyszer-különlegességeket, injekciókat, valamint az összes illatszereket és kozmetika cikkeket. Nagy választék Houbigant, Caron, Chanel, Michel, Guerlin, Patou, Grohe, stb. gyártmányokban.

Kérem kirakataimat mezeikinteni és mérsékelt árainálk vételkötleteztség nélkül mezezőzödni

SALAMON MÓR

DROGUERIA CARAIMAN

Előzze meg a kimerültséget és legyengülést egy kiprobált szerrel: szedjen URODONAL-T!

Reuma, vesebaj, izületi daganakok és csomók, levertség, annyira hatnak közérzetünkre, hogy teljesen lecsökkentik életünket és elvisehelhetlenné teszik az életet. A leggyorsabb, legolcsóbb mód az aritrikus megbetegedések megelőzésére: naponta 1 kávéskanál Urodonal, egy kevés vízben. Az Urodonal kiválasztja az összes mérgező anyagokat, az izületi daganakok és csomók lelohadnak és az összes belső szervek tehermentesítődnek. Az Urodonal rendszeres használata megóv az érlelmeszedéstől és az időelötti megöregedéstől. Doktor Raynaud a katonai kórházak főorvosa a következőket írja az Urodonal-ról: „A mindennapi gyakorlat igazolja, hogy az Urodonal nemcsak tökéletes biztonsággal feloldja a hugasavat, hanem ezenkívül számos — az egészségre jótékonyan ható — tulajdonsággal bír. Az Urodonal hatása folytán előálló bőséges vizeletkiválasztás, állandó átlátszó, folytonos működésben tartja a vese szűrőkészülékét és ez által megóv az érlelmeszedéstől.”

URODONAL

RENDSZERES HASZNÁLATA

ÁLLANDÓSÍTTJA AZ EGÉSZSÉGET ÉS ÉLETÖRÖMÖT

Kapható gyógyszerárakban és drogériákban

A magyarországi ortodox központi iroda gyűlése

Most, amikor a magyarországi zsidóság oly súlyos időket él, most, amikor minden zsidó jelenség kétszeresen fontos, meg kell emlékezzünk a magyarországi orth. központi iroda gyűléséről, amelyet január 18-án tartottak meg Budapesten. Résztettek ezen a világlakon kívül a magyarországi ortodoxia főrabbijai is és most hívták meg először husz év után Tigerman S. érsekújvári, Brach Saul kassai, Kohn József úngvári, Frey N. nagysurányi, Buxbaum Josua galántai, Rabinovits Bernát munkácséri főrabbiakat is. A meghívásnak az érsekújvári, nagysurányi és munkácséri főrabbiak tettek eleget.

Káhan Frankl Samu központi irodai elnök beszámolt arról, hogy az Iroda megbízásából dr. Deutsch Adolf országos képviselő-ségi tag két hétig Párisban időzött az emigrációs kérdések ügyében. Ezután Káhan-Frankl Samu elnök beszámolt a tárgyalásokról, amelyet a második zsidótörvényvel kapcsolatban folytatott. A bizottság tagjai egyértelműleg tiltakoztak a tervezett korlátozások ellen.

Dr. Deutsch Adolf beszámolt a párisi zsidó szervezetekkel folytatott tárgyalásairól. Jelentéséből kivilágított, hogy tömeges bevándorlást nem engedélyeznek az egyes államok és ez a legkomolyabb akadály az emigrációnak. Bejelentették, hogy a kongresszus hitközségek központi irodájával kapcsolatban ad-hoc közös szövet állítanak fel az emigráció intézésére.

Ezután tárgyalták a „Pro Palesztina” szövetség beadványát, mely azt kérte, hogy a Keren Kajemre adakozzanak a hitközségek. A bizottság elvetette az indítványt, mert averziója még most is fennáll az alapokkal szemben. Végül a pénzügyi bizottság tartott ülést, amelyen a távollevő obudai Freudiger Ábrahám pénzügyi bizottsági elnök helyett Káhan Frankl Samu elnököt. A felmentvényt a bizottsági tagok megadták.

Segítség!

Az erdélyi zsidóságnak is ki kell vennie részét abból a segélyakcióból, amely megindult a németországi menekültek érdekében. Sokan a szerencsétlen üldözött zsidók közül erre felé is eljutottak, hogy innen továbbmenjenek végleges letelepedési helyük felé. Ezek a boldogtalan, hazátlan emberek, akik ruha és élelem nélkül jutottak ide, sürgős támogatásra szorulnak. Elelmezni és ielruházni kell őket. Gondoskodni kell továbbutazásuk lehetőségéről. Meg kell mondulion a legközevösebb zsidó szív és adni kell, adni sokat és azonnal.

Tekintettel a rendkívül fontos és nemes célra, felkérjük lapunk olvasóit, hogy juttassák el pénzbeli, vagy természetbeni adományait minden város hitközségeihez, vagy lapunk kiadóhivatalához, Oradea, Str. Miron Pompiliu 8, Telefon 24-40), amely szívesen továbbítja azt a kellő helyre a legjobban rászorultaknak. (Ha nagyváradiak, úgy telefonon is beszélhetnek és elmegey az adományokért a segélybizottság megbízottja.)

- UJABBAN A KÖVETKEZŐ ADOMÁNYOK ERKEZTEK SZERKESZTŐSÉGÜNKBŐ: Berkovits Béla Hodosa 100, Hirsch Jenő gyűjtése Ardasut 800 (adokozták: Goldstein Miklós medic. 200, Klein Pálné 135, Hirsch Jenő 100, Hirsch Béla 80, öz. Friedmann Zoltáné 40, Herschkovits Simon 50, Mózes Samu 30, Klein Regina 30, Szineter Sali 30, Tambor udovic 25, Hirsch József 20, Hirsch Sámuel 20, Ciulek Zalman 20, Igno Vasile 20.) Haas Imréné Arad 150, Adelbert Goldstein Ciacova 140, Hirsch Béla Bucuressti 100, Strasser Károly Pecica 200, Blum Ignéz Oradea 200, Rosenfeld Adél Oradea 250. Ed-digi gyűjtésünk 27.285. Összesen 29.225.

Tüchtiger שׂי"י, וי"ת welcher guto besitz, mit kleiner Familie, Rumänischer staatsbürger, sucht wasfür immer eine Stelle, eventuell auch משנה ומשמש bei einer Gemeinde. Abträtung vergütige. Adresse: Orth. sakter Tamásen, jud. Bihor.

New-York — Jehudi Menuchim, a világhírű zsidó hegedűművész apja közölte a Zsidó Távirati Irodával, hogy fia február havában beutazza az európai és amerikai nagyvárosokat, ahol legalább hét koncertet fog adni. Ezeknek a koncerteknek a jövedelmét, 50 ezer fontot, a zsidó menekültek javára fogja fordítani. Az első ilyen koncertet Londonban, az Albert Hallban fogja megtartani.

Beyruth. — A Libanon és Palesztina közötti határnál a határrendőrség néhány gépkocsit tartóztatott fel, amelyeken fegyvereket és municiót akarnak csempészni a palesztinai arab terroristák számára. A hatóságok ötszáz fegyvert és nagymennyiségű municiót koboztak el.

Prága. — A cionista hatóságok azon fáradozásai, hogy devizakivitel engedélyt eszközöljenek ki a csehszlovák kormánytól Palesztina számára, eredményre vezettek. A kormány hozzájárult ahhoz, hogy 500 font, vagyis 70 millió csehszlovák devizát vigyenek ki Palesztinába és pedig a következő évtől: 400 ezer font a csehszlovákiai zsidóknak juttatott 400 tókes certifikátra fordítandó, 50 ezer font a Keren Kajemeth és a Keren Hajesodot illeti, 15 ezer font ifjúsági aljára és a többi utiköltségekre, áttelepítési és szállítási költségekre megy. A devizaengedély megadásáért különösen a népjóléti minisztérium és annak menekültügyi intézménye és kivándorlási bizottsága exponálta magát.

Jeruzsálem. — A Davar című palesztinai héber napilap közli, hogy az utóbbi napokban sorozatos összejutások voltak a terroristák és az arab falvak lakosságá között, különösen a déli vidéken, amelyek során a terroristáknak súlyos veszteségei voltak. Arab vélemény szerint a falusi arab lakosság 80 százaléka ellene van a terroristák és a bandák tevékenységének. — A zsidó aviatika hivatásos repülőklubot alapítottak Jeruzsálemben és pénzalapot teremtettek egy repülőgép vásárlására. A repülőgéphez 400 font szükséges.

San-Domingo. — A közeli napokban néhány száz morva-osztrai zsidó San Domingoban vándorolt ki. A sandomingói kormány biztosította őket arról, hogy földet fog rendelkezésükre bocsájtani telepítési célokra. Az első csoport 300 kivándorlóból áll, amelyet további 1200 főnyi csoport fog követni úgy, hogy összesen 1500 osztrai zsidó készül telepedni San Domingóban, mezőgazdasági és ipari helyszereket alapítva. A csehszlovák nemzet Bank 20 millió csehszlovák transzferálást engedélyezett ezen 1500 zsidó kivándorló számára.

Páris. — Justin Godard szenátor elnökletével értekezletet tartott Párisban az OSE-bizottság, amely 1937-ben lengyelországi és romániai zsidó gyermekek segélyezését tűzte ki célul. Az elhangzott jelentésből kitűnik, hogy az elmúlt évben Lengyelországban 56 ezer szegény gyermeknek adtak ellátást. A bizottság által Franciaországban lefolytatott gyűjtőakció során 592 ezer 695 frankot teremtettek elő. Az utóbbi hónapokban a bizottság nagymértékben segítette a zsidó menekültügyi tábortan selymítő gyermekeket. Erre a célra 99 ezer 655 frankot fordított.

Amsterdam. — A hollandiai zsidó külügyi bizottság, amelynek A. Asscher az elnöke, tiltakozik a német sajtó azon gyanasítás ellen, mintha az amsterdami német konzulátus elleni állítólagos merényletet zsidók követték volna el. Mint ismeretes, a hivatalos vizsgálat megállapította, hogy az amsterdami konzulátus ablakán támadt lyuk nem fegyvergolyóból, hanem gyermek parittyából került ki. — Dr. N. Schrijver tábornok, a holland hadsereg egészségügyi szolgálatának volt felügyelője, a napokban töltötte be hetvenedik életévét. A tábornok tagja az askenázi zsidó hitközség előjáróságának és különösen a zsidó jóléti munka terén fejtett ki érdeműs tevékenységet.

BUN DE IMPRIMAT.
„GRAFICA”, ORADEA

— Kétezer menekült kapott az utóbbi két hónapban beutazási engedélyt Svédországba. Westmann igazságügyminiszter, a svéd parlamentben egy interpellációra válaszolva kijelentette, hogy az utóbbi két hónapban körülbelül kétezer menekült kapott beutazási engedélyt Svédországba. A menekültek legnagyobb része németországi idősebb zsidó, akiket Svédországban lakó gyermekeik intervenciójára engedték be Svédországba. Az ITA az igazságügyminiszter nyilatkozatával kapcsolatban megjegyzi, hogy a zsidó menekültek jórésze csak rövid időre szóló tartózkodási engedélyt kapott. Mintegy 1050-re tehető azoknak a száma, akik csak addig tartózkodhatnak Svédországban, míg valahová beutazási vizumot tudnak szerezni. Az 1050 ideiglenes tartózkodással bíró menekült között 300 felnőtt, 300 csecse és 450 gyermek van.

— Egy arab család zsidó telepen keresett menedéket a terroristák elől. Az arab Sindjana falu seikiének egész családja Zichron Jákobba menekült, hogy ott menedéket találjon a terroristák elől. A zsidó falu természetesen készséggel nyújtott védelmet a sejk családjának. Magát a sejekt és fiát a terroristák mérsékelt magatartásuk miatt legyilkolták.

— Munióciós rakományok találtak az Omar mecsetben. A jeruzsálemi rendőrség az Omar mecsethez tartozó nyilvános mosdóhelyiségben a padló alatt elásva óriási mennyiségű lőfegyvert és municiót talált. A rendőrség a municiót elkobozta, a helyiség felügyelőjét letartóztatta.

— Bolívia befogadja a Szudetavidék menekültjeit. A Népszövetség tanácsa január 17-iki ülésén a menekültek kérdésével foglalkozott. A francia delegátus javaslatot terjesztett elő, hogy a Népszövetség menekültügyi főbiztosának hatáskörét terjeszék ki a szudetavidéki menekültekre is. A javaslatot Anglia képviselője is támogatta. A kérdés előadója Bolívia képviselője volt, aki rámutatott a menekültek tragikus helyzetére és a Népszövetség ezel kapcsolatos humanitárius kötelezettségeire. Végül bejelentette, hogy a bolíviai kormány bizonyos számú menekült befogadásával hozzá akar járulni a menekültügyi kérdés megoldásához. A tanács ezután kimondotta a menekültügyi főbiztos hatáskörének kiterjesztését.

— Paraguay betiltja a zsidó bevándorlást. A paraguayi parlamentben tíz képviselő törvényjavaslatot terjesztett be, amelyben a zsidó bevándorlás teljes beszüntetését kívánják.

— Egy olaszországi zsidó öngyilkossága kétónai szemelattára. A Times cikket közöl az olaszországi zsidók tragikus helyzetéről, amely különösen a felsőbb körökben több zsidó előkelőség öngyilkosságához vezetett. Így többek között a következőket írja: Dr Formigini nem az egyetlen zsidó, aki a zsidóellenes intézkedések bevezetése óta öngyilkosságot követett el Olaszországban. Más hasonló esetek is vannak. Így legutóbb két magasrangú zsidó katonatiszt lett öngyilkos, miután közölték velük, hogy le kell mondaniuk szolgálatukról. Az egyik, egy örnagy, a gyakorlótérén, ezredének szemelattára, miután parádés búcsút vett a katonaktól és beszédet intézett hozzájuk, fobelőtte magát.

Izletes jó kóser házikoszt kapható
Pieffermann Vilmosnál
TIM SOARA IV, Spl. Tudor Vladimirescu 24.
Figyelmes kiszolgálás! Utazóknak megfelelő kedvezmény

A PALESZTINAI MUNKABESZTÁS.

Egy idevaló zsidó kereskedő nemrégiben Palesztinában járt. Egy barátját látogatta a koloniat és látja, hogy ott két kutya jár az udvarán, az egyik egy hatalmas buldog, a másik egy alig földből ki-létszó pincsi.

— Minek ez a két ellenétes kutya neked? — kértd az erdélyi hírsoros.
— Mert itt munkamegosztásnak kell lenni. A nagy kutya veszedelmes állat, de nagyon szeret aludni. Ezért vettem egy kicsit, de éber kutyát, amely felkelti a nagyot, ha valami bűt neszel a ház körül.
Ezért kell a két kutya Palesztinában.

WEIZMAN TAVIRATA.

Dr. Olshwanger, az ismert zsidó humorista író, aki egyszer itt is járt Erdélyben, most Palesztinában él, egyik bon mot-ját közöljük egy zsidó lap nyomán.

Naharia kolónia tisztára német menekültek által létesített település, amely épen abban a zónában fekszik, amely, ha felosztásra kerül volna a sor, nem tudni, hova kerül. Naharia lakói még voltak ifjedve és táviratoznak Weizmannnak. A távirat szövege a következő volt:

Hova kerülünk és mik leszünk? ...
Weizman a következőket válaszolta:
— Naharia német maradt! ...

GÖBBELS SZERELME.

Azzal kapcsolatban, hogy Göbbelst megverte Lydia Barova filmszínésznő férje, Gusztáv Fröhlich, a következőket mondotta egy hírsoros:
— Úgy látzik Göbbels jobban érti a jobb oldali gyűlöletet, mint balkezéről a szerelmet.

UJABB KOLONIZÁCIÓS TERVEK.

Montrealből (Kanada) jelentik, hogy Kanada megnyitja a kapuit tavasszal a bevándorlás előtt. Fogadni fogják vizum és beutazási engedély nélkül — az angol királyi párt.

Moskvból jelentik: A legutóbb híradások szerint, minden ország befogad zsidó menekülteket, kivéve a szovjetet, ahol Stalin csak egyetlen zsidó emigránst akar befogadni: — névszerint Trotsky Lect.

BERLINI UCCA BESZEL.

Egy zsidó apa sétál a fiával Berlin utcáin. Elhaladnak Göring emlékműve előtt és a fia mekértd aplátót:

— Kinek az emlékműve ez?
— Ez az az ember, aki megszabadította a zsidóságot láncától.
— Hogy-hogy?
— Az aranyóraláncoktól! ...

CHAMBERLAIN ESERNYŐJE.

— Miért nem tesz egyetlen lépést sem Chamberlain esernyő nélkül, pont úgy, mint egy sádcen?
— Mert ő is abban a brancban dolgozik.

KÖZGAZDASÁG

Két német zsidó beszélget:
— Was glaubst du — kértd az egyik — mi lesz a vége az újabb négyéves terveknek?
— Ich weiss, — mondja a másik — alle Fabriken werden geschlossen hinter Hitler stehen.

HAT LEHET?

Az orosz sietve fordul be Reb Jankev portájára, éppen mikor az a fiát veri.
— Reb Jankev, — mondja az orosz — azt mondták, hogy maga hadoklik.
— Ej, — mondja Reb Jankev elkéseredve — hát lehet ettől a kölyköktől?

AZ OROSZ ALKOTMÁNY.

Egy orosz zsidó Bukarestbe érkezik, a bukaresti zsidók körülveszik és az új orosz alkotmány felől érdeklődnek. Az orosz zsidó mesélni kezd:
— Az új alkotmánynak három fő pontja van és pedig:
1. Stalin ist der Führer und alle anderen sind die verführtien.
2. Der Führer ernannt und erschiesst selbst seine Mitabgeitler.
3. Russland ist ein Ständestaat, alle Stände sind vorhanden, nur Anstand, Wohlstand und Verstand nicht.

NÉPUNK

Director și Șefredactor: Wasserstrom Sándor

REVISTA EVREIASCĂ

Redactor responsabil: Leitner Zoltán

Tisztul a horizont

Olyan világot élünk, amikor egészen szoros kapcsolatban van a világpolitikai helyzet a zsidóság problémájával. Sőt, nyugodtan mondhatjuk talán vilásteremtése óta ennyire nem volt kapcsolat a két tényező között. Ezért mondjuk, a zsidóság helyzetére is, agyrangú félként, hogy „tényező”, mert azda tették a zsidóság gyűlölet és ellenségei.

Meg kell állapítanunk, hogy lassankint tisztul a horizont. Igaz, hogy csak egy szempontból. Lassankint meg lehet állapítani, hogy a két szembenálló fél oldalán milyen erők sorakoznak fel. Es mert az egyik részen a zsidóságot üldözik, kergetik, mevetik és kifosztják, természetesen a helyzet dinamikájából adódik, hogy a „másik” oldalán van értelmezés is a zsidóság. Az a zsidóság, amelynek — helytelenül — világpolitikai jelentőséget adtak, inkább kevesebb, mint több joggal.

Az egyik oldal: ne tagadjuk, nagyon szimpatikus részünkre az a háromszög, illetőleg „egyeses vonal”, amelyet meghuzatunk a térképen New-Yorktól—Londonon át Párisig. Ott áll az élen Roosevelt elnök, aki a legutóbbi időben egészen nyíltan kihangsúlyozta, hogy melyik fronton áll. Ott, ahol érdekei is kúványják, ahoa tartoznia kell, sőt amelynek élére is állott, amelyre predesztinálva is van 130 milliós országánál, hihetetlen gazdagságánál fogva és demokratikus elvei alapján. Ez az egyik oldal és értelmezés a legutóbbi zsidó a világon velük szimpatizál. Ami természetesen, mert ösztönösen odahuz meg a kutya is, ahol nem rugják. Már pedig bennünket zsidókat ott nem rugnak, ha nincs is olyan szerepünk, amelyet nekünk imputál Berlin és hü csatlósa: Róma.

A másik rész: a tengely, mely szintén három világvárost jelent. Berlin, Róma, Tokio. Három város, de egy „tengely”. És a tengely-tengelyében itt a zsidókérdés áll. Készakarva, rosszindulattal összekeverik a demokráciát a zsidósággal, a humanizmust a kommunizmussal. Stalint az angol királlyal és a francia demokráciát — Kream politikájával. Készakarva zúzávart akar ez a „tengely” lémasztani a kis intelligenciájú tömegben, hogy azután annál sikeresebben vegye fel a „megagítást” lombikjába, amelybe beleakar rázni minden nem-zsidó népet. A francia elnégeresedett, meg elzsidósodott, Amerika egészen zsidó (130 millió közül 5 millió zsidó) lett és a nemzetközi zsidóság New-Yorkban építette fel „főhadiszállását”. Ezek a modern vándorok, amelyek nem igazak, de rosszindulatuk és tendenciózusak. Akárhí akarmit mond, a horizont lassankint tisztul. Már kialakulnak a két szemben álló fél erőviszonyai. És fogják reánk, hogy elfogultak vagyunk, a jövő mégis megmutatja majd, hogy ne csüggedjünk, mert a „zsidó front” hasonlíthatatlanul erősebb, mint az „antiszemita” front. A három demokráta nagyhatalom, plusz a szovjet, erősebb mint Berlin,

Róma, Tokióval együtt, vagy anélkül. New-York gyűlöli Tokiót és ezzel együtt szövetségeseit is, Berlint meg Rómát is.

A világ zsidósága szimpatizál azokkal, akik nem üldözik. Ez emberileg érthető és természetes, azonban, hogy a totális államok nem is reletteknek reánk. Kétszeres öröm számunkra azt látni, hogy országunk a legbőlcsebb mérséklet külpolitika útján halad. A zsidókérdést, amely körül annyira lobogtak a szenvedélyek, kellő medrébe szorították és Románia zsidósága nyugodtan

mondhatja, hogy Felséges Uralkodója és a jelenlegi kormány a legbiztosabb biztosíték arra nézve, hogy itt mindenkor a legizosabb mérséklet fog uralkodni és a helyzet ma az, hogy az a régi évtizedes kapcsolat, amely a nyugati államokhoz fűzi országunkat, most sem lazult és távol áll attól, hogy bármelyik közeli nagyhatalom vazallusa legyen. Önálló, bátor, bölcs politika részesei vagyunk és kétszeres öröm az nekünk, romániai zsidóknak, akik ezért is bátran mondhatjuk, hogy szimpatizálunk a New-York—London—Páris tengellyel, amely „tengely” biztosítja egyedül és kizárólag azt, hogy nem fordul le szekerünk a mélységbe, ahonnan nincsen többé visszatérés.

Tisztul az európai horizont erőviszonya és nincsen túlzott aggodalomra ok.

Összeült Londonban a Palesztina-konferencia

Már az első napon megakadtak az arabokkal való tárgyalások. — Chamberlain kijelentette, hogy Angliát köti a mandátum. — Külön tárgyalnak a zsidókkal és külön az arabokkal.

London. — Kedden, február 7-én nyílt meg Londonban a Palesztina-konferencia, amelyet annyi politikai vihar és huzavona előzött meg. A konferencia első meglepetése, hogy nem valószínű meg az angol—arab—zsidó együttes tárgyalásokat, hanem külön-külön ült a brit nagyhatalom egy zsidókkal, mint az arabokkal a tárgyalászatához. Ez a lépés az angol kormány részéről lehet, hogy „diplomatikus”, de bizonyos, hogy nem sokkal járul hozzá az ellentétek gyökeres likvidálásához, hiszen így a hivatott felek voltaképpen nem is kerülnek szembe egymással. A külön tárgyalást valószínűleg a megtörténő „ígéreték” miatt határozták el. Ezek az „ígéreték” azonban a jelek szerint keresztelni fogják egymást, ha nem állják ki a nyilvánosságot. A konferenciáról lapzártáig egyébként a következőket jelentik:

A St. James palotában előbb az arab küldöttséget fogadta Chamberlain és Halifax külügyminiszter. A delegációban képviseltették magukat az egyiptomi, iraki, jemeni, szaúdi arabjai, transzjordáni és palesztinai arabok. A palesztinai arabokat csak a mufti pártja képviseli, mert a mérsékelt Nashasibi párt a muftival való ellentétei miatt távolmaradt. — Chamberlain miniszterelnök üdvözlő szavaiban azt fejtette, hogy a konferencia célja, hogy a zsidók és arabok szabadon feltárják kívánságukat. — Az angol kormány — mondotta — továbbra is kötik a mandátumban foglalt kötelezettségek az arabokkal a zsidókkal, a parlamenttel, a Népszövetség tagállamaival és Amerikával szemben. Hangsúlyozta, hogy jó eredményeket vár az érdekeltek közötti személyes kontaktus felvételétől.

Az egyiptomi delegáció vezetője Abdul Moneim válaszában ama reményének adott kifejezést, hogy sikerülni fog igazságos és méltányos megoldást találni.

A zsidó küldöttség részére külön fogadtatást rendeztek be a St. James palotában, jellemző azonban, hogy a zsidó delegáció más bejáraton át vonult be a palotába, hogy a két fél közötti találkozást elkerüljék.

A miniszterelnök üdvözölte a zsidó küldöttséget is. — Örülök, — mondotta, — hogy Isten hozottat mondhatok dr. Weizmann Chaimnak, a palesztinai Jewish Agency elnökének és kollégáinak. Ezután terveiről beszélt Chamberlain és elismételte az arab küldöttség előtt tett nyilatkozatát.

Weizmann professzor válaszolt a miniszterelnök üdvözlésére és emlékeztette, hogy a Népszövetség 1922-ben ugyanebben a palotában hagyta jóvá Anglia Palesztina-mandátumát. A palesztinai zsidóság — mondotta Weizmann — meg van győződve róla, hogy a béke fenntartható anélkül, hogy érinteni kellene az ottani zsidók jogait. A fogadtatások ezzel véget értek és mekezdődtek az angol—arab tárgyalások, igaz csak szimbólikusan, mert az ülést azonnal elhalasztották a Nashasibi párt távolléte miatt, amely szintén meghívást kapott a konferenciára. A gyarmatiügyi miniszterium kiadott jelentése szerint minden remény meg van arra, hogy sikerül bevonnai ezt a pártot is a tárgyalásokba, s a két arab-csoport közötti ellentéteket közös nevezőre hozzák.

A zsidó delegációval folytatott tárgyalásokról lapunk zártáig még nem érkezett jelentés.

